

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. gegužės 26 d. Nr. 21RE2-225 (AG2-145/13-2026)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Evaldo Ambrozaičio, Ingos Drąsutavičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjos viešosios įstaigos (duomenys neskelbtini) atstovėms X. Y. ir Z. Y., atsakovės Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos atstovei A. Y., atsakovės Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos atstovui C. Y.,

2026 m. gegužės 21 d. Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos viešosios įstaigos (duomenys neskelbtini) patikslintą skundą atsakovėms Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir paramos regionams departamento Klaipėdos paramos administravimo skyriaus 2026 m. vasario 4 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl paraiškos atmetimo“ bei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2026 m. kovo 23 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl VŠĮ (duomenys neskelbtini) skundo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2026 m. balandžio 23 d. priimtas nagrinėti pareiškėjos viešosios įstaigos (toliau – ir VŠĮ) (duomenys neskelbtini) patikslintas skundas atsakovėms Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – ir NMA), Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – ir ŽŪM), kuriuo pareiškėja prašo:

1) panaikinti Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir paramos regionams departamento Klaipėdos paramos administravimo skyriaus 2026 m. vasario 4 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl paraiškos atmetimo“ (toliau – ir Sprendimas Nr. 1) bei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2026 m. kovo 23 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl VŠĮ (duomenys neskelbtini) skundo“ (toliau – ir Sprendimas Nr. 2);

2) įpareigoti NMA per Komisijos nustatytą terminą iš naujo įvertinti pareiškėjos paraišką bei priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį, aiškiai, konkrečiai ir išsamiai motyvuotą sprendimą, pašalinant Komisijos nustatytus pažeidimus.

Patikslintame skunde nurodo, kad skundžiamas Sprendimas Nr. 1, kuriuo pareiškėjos paraiška pripažinta netinkama finansuoti. Pareiškėja dėl šio sprendimo taip pat kreipėsi į ŽŪM, kuri Sprendimu Nr. 2 pateikė atsakymą, iš esmės pakartodama NMA ir nepateikdama papildomo konkretaus teisinio bei faktinio pagrindimo. Pareiškėja nesutinka su išvada, kad paramai gauti buvo dirbtinai sukurtos sąlygos, ir prašo sprendimą peržiūrėti.

Pareiškėja teigia, kad Sprendime Nr. 1 dėl paraiškos atmetimo cituojama daug teisės aktų nuostatų, tačiau didelė dalis išvadų paremtos bendromis formuluotėmis, neatskleidžiant, kokiais konkrečiais faktais ir įrodymais jos grindžiamos. Pareiškėjos vertinimu, ginčo esmė yra ne teisės aktų citavimas, o tai, kaip tos nuostatos buvo pritaikytos konkrečiai pareiškėjos situacijai. Pažymi, jog NMA negali formaliai remtis vien kriterijų egzistavimu, bet privalo įvertinti konkrečias faktines aplinkybes, jų pobūdį, ryšį su finansiniais interesais, ryšį su paramos tikslais, projekto įgyvendinimu ir kitas reikšmingas detales. NMA nenurodė, koks konkretus teisės aktų reikalavimas ir koku konkrečiu veiksmu jis buvo apeitas, koks konkretus paramos tikslams prieštaraujantis pranašumas buvo įgytas ar siektas įgyti, ir kokiais faktiniais duomenimis bei dokumentais ši išvada grindžiama. NMA nenurodė, kokie konkretūs objektyvūs elementai buvo nustatyti, kokiais faktais grindžiama išvada, kad projekto tikslai nebus pasiekti, ir kokie konkretūs subjektyvūs elementai, NMA vertinimu, įrodo, kad pareiškėja išimtinai siekė įgyti paramos tikslams prieštaraujantį pranašumą. Taip pat neaišku, kaip šie abu elementai buvo vertinti kompleksiškai, o ne vien formaliai konstatuojant rizikos kriterijus. NMA nepateikė pagrindimo, kaip aplinkybė, kad uždaroji akcinė bendrovė (toliau – ir UAB) (duomenys neskelbtini) negalėjo būti pareiškėjas pagal konkretų kvietimą, savaime reiškia, kad pareiškėjos projektas negali pasiekti paramos tikslų. Pažymi, kad NMA nevertino to, kad projekto metu planuojama sukurti socialines paslaugas kaimiškoje vietovėje ir sukurti 10 darbo vietų, kas tiesiogiai atitinka Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 (pastaba, 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, toliau – ir Reglamentas (ES) Nr. 1305/2013) 4 straipsnyje nurodytus kaimo plėtros ir darbo vietų kūrimo tikslus.

NMA Sprendime Nr. 1 nurodyta, kad „subjektyvusis elementas atitinka“, nes tie patys fiziniai asmenys įsteigė ir valdo VŠĮ (duomenys neskelbtini) ir UAB (duomenys neskelbtini), o jų veikla sutampa. Tačiau, pareiškėjos teigimu, tokia išvada grindžiama tik formaliomis aplinkybėmis, neįvertinus, ar egzistuoja faktiniai duomenys, patvirtinantys išimtinį siekį įgyti paramos tikslams prieštaraujantį pranašumą. Nagrinėjamu atveju NMA nenurodė, kokie konkretūs veiksmai, dokumentai ar faktiniai duomenys įrodo sąmoningą veiksmų derinimą ar susitarimą; nepagrindė, kaip iš vien to paties asmenų dalyvavimo dviejuose juridiniuose asmenyse daroma išvada apie išimtinį siekį gauti neteisėtą pranašumą; nepaaiškino, koku pagrindu taikoma Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ir ETT) praktika situacijoje, kai yra tik vienas pareiškėjas ir vienas projektas. Pareiškėja pažymi, kad UAB (duomenys neskelbtini): nepateikė paraiškos pagal nagrinėjamą kvietimą; neįgyvendina jokio projekto; neplanuoja vykdyti analogiškos veiklos pagal šią paramos priemonę. Todėl nėra faktinio pagrindo teigti, kad egzistuoja kelių investuotojų ar projektų tarpusavio derinimas, kaip to reikalauja ETT praktika.

Taip pat nurodo, kad NMA neįvertino aplinkybių, patvirtinančių teisėtą projekto tikslą: projektas orientuotas į realų socialinių paslaugų teikimą kaimiškoje vietovėje, darbo vietų kūrimą ir socialinės infrastruktūros plėtrą. Nenurodyta, kokie konkretūs faktai paneigia šių tikslų egzistavimą ir leidžia daryti išvadą, kad pareiškėja veikė išimtinai siekdama neteisėto pranašumo. Pažymi, jog pareiškėja buvo įsteigta anksčiau nei UAB (duomenys neskelbtini), o NMA buvo informuota, jog nei pareiškėja veiklos dar nevykdė, nei UAB nevykdė ir neplanuoja vykdyti analogiškos veiklos. Šios aplinkybės paneigia prielaidą apie dirbtinai sukurtą struktūrą paramai gauti. Atsižvelgdama į tai, daro išvadą, kad NMA sprendimas dėl subjektyviojo elemento yra grindžiamas formaliomis prielaidomis, neįvertinus visų reikšmingų faktinių aplinkybių ir nepateikus pakankamų įrodymų, todėl laikytinas nepagrįstu.

Patikslintame skunde taip pat nurodoma, jog NMA nepaaiškino, kodėl tas pats buveinės ar veiklos adresas šiuo atveju buvo vertinamas kaip reikšminga dirbtinių sąlygų aplinkybė, jeigu pastatų pareiškėja naudojasi teisėtai pagal panaudos sutartį, ir koku teisiniu pagrindu vien geografinio ryšio konstatavimas buvo laikomas reikšmingu įrodymu, o ne tik rizikos indikatoriumi. NMA nepateikė pagrindimo, koku pagrindu buvo konstatuotas ekonominis ryšys kaip reikšminga aplinkybė, jei UAB (duomenys neskelbtini) šios veiklos faktiškai nevykdė, neturi klientų, negauna pajamų ir kaip pati NMA cituoja, pareiškėja buvo nurodžiusi, kad UAB šios veiklos nevykdė ir nevykdys. Prašo

nurodyti, kokiais konkrečiais duomenimis grindžiama išvada, kad egzistuoja ne vien formalus, o realus ekonominis ryšys. Pareiškėjai iš sprendimo turinio nėra aišku, ar NMA VŠĮ (duomenys neskelbtini) ir UAB (duomenys neskelbtini) laikė susijusiomis įmonėmis Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo prasme. Jeigu tokia išvada buvo daroma, sprendime nenurodyta, kuris konkrečiai įstatyme įtvirtintas kriterijus buvo nustatytas. NMA nenurodė, ar buvo konstatuota, kad: viena įmonė turi kitos įmonės balsų daugumą; turi teisę skirti ar atšaukti valdymo organus; daro lemiamą įtaką pagal sutartis ar steigimo dokumentus; ar egzistuoja kitas įstatyme numatytas kontrolės ryšys. Taip pat nepaaiškinta, koks konkretus Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 1 punkte nurodytas ryšys nagrinėjamu atveju buvo nustatytas. Vien aplinkybė, kad abiejų juridinių asmenų dalininkai ar akcininkai sutampa, savaime nepatvirtina nei kontrolės santykio, nei vieno ekonominio vieneto egzistavimo, jeigu nėra nustatyta: kad viena įmonė faktiškai daro lemiamą įtaką kitai; kad veikla yra integruota ar vykdoma koordinuotai; kad egzistuoja tarpusavio finansinė ar organizacinė priklausomybė. Todėl NMA išvada dėl „asmeninio ir (arba) teisinio ryšio“ atitikimo laikytina nepakankamai pagrįsta, nes ji grindžiama bendro pobūdžio teiginiais, tačiau neparemta konkrečių faktinių aplinkybių analize.

NMA sprendime nurodyta, kad „funkcinis ryšys atitinka“, remiantis tuo, jog UAB (duomenys neskelbtini) nuosavybės teise valdo nekilnojamąjį turtą ir panaudos sutarties pagrindu perdavė jį pareiškėjai veiklai vykdyti. Tačiau sprendime apsiribojama šių faktinių aplinkybių konstatavimu ir nepateikiama jokie vertinimo, kaip jos pagrindžia projekto funkcinį nesavarankiškumą. NMA nenurodė, kokie konkretūs pareiškėjos veiklos elementai yra priklausomi nuo UAB (duomenys neskelbtini), koku būdu ši įmonė dalyvauja pareiškėjos veiklos vykdyme ar sprendimų priėmime, taip pat nepaaiškino, kodėl pareiškėja negalėtų vykdyti veiklos savarankiškai savo vardu. Priešingai, iš bylos duomenų matyti, kad pareiškėja savarankiškai vykdys veiklą, įsigys visą reikalingą įrangą, įdarbins darbuotojus ir teiks socialines paslaugas, t. y. veiks kaip savarankiškas ekonominis subjektas. Pabrėžia, kad pareiškėja neinvestuoja į UAB (duomenys neskelbtini) priklausančią nekilnojamąjį turtą – projekto lėšomis finansuojama tik įranga ir priemonės, kurios bus pareiškėjos nuosavybė ir naudojama jos veikloje. UAB (duomenys neskelbtini) vaidmuo apsiriboja tik turto suteikimu panaudos pagrindu, o tai savaime neįrodo nei veiklos integracijos, nei funkcinės priklausomybės. Be to, NMA nepaaiškino, koku teisiniu pagrindu panaudos sutartis vertinama kaip neigiama aplinkybė, nors teisės aktai leidžia projektus įgyvendinti ne nuosavybės teise valdomame turte, jei užtikrinamas teisėtas naudojimas juo nustatytam laikotarpiui. Pareiškėja pažymi, kad pačiame NMA sprendime nurodyta, jog planuojami (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) seniūnijoje papildys socialinių paslaugų pasiūlą kaimiškoje vietovėje, kurioje šiuo metu nėra tokio pobūdžio įstaigų, o numatomas paslaugų kainų lygis (apie 1 200 Eur per mėnesį) atitinka arba yra mažesnis nei rinkos vidurkis (apie 1 100–1 800 Eur per mėnesį). Šios aplinkybės patvirtina projekto ekonominį pagrįstumą ir savarankišką veiklos modelį. Tačiau ši informacija Sprendime Nr. 1 nėra susieta su išvada dėl funkcinio nesavarankiškumo ir nėra paaiškinta, kodėl, nepaisant projekto realumo ir atitikties paramos tikslams, daroma priešinga išvada. Pareiškėja daro išvadą, kad NMA išvada dėl funkcinio ryšio yra deklaratyvi ir nepagrįsta konkrečių faktinių aplinkybių analize, todėl neatitinka motyvavimo reikalavimų.

Skunde taip pat nurodoma, kad nustačius dirbtinai sukurtas sąlygas, NMA per 5 darbo dienas informuoja teisėsaugos institucijas. Pareiškėja nėra gavusi jokios informacijos apie tokį kreipimąsi į teisėsaugos institucijas. Be to, 2025 m. balandžio 2 d. nuotolinio susitikimo su NMA atstovais metu per „Microsoft Teams“ platformą pareiškėja tiesiogiai uždavė klausimus dėl šios pareigos vykdymo, tačiau į juos atsakymas nebuvo pateiktas. Taip pat susitikimo metu buvo siekiama gauti paaiškinimus dėl sprendime nurodytų aplinkybių ir jų vertinimo, tačiau NMA atstovai atsisakė atsakyti į pateiktus klausimus, nurodydami, kad priimtas sprendimas nebegali būti keičiamas. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjai yra neaišku: ar NMA faktiškai nustatė dirbtinai sukurtas sąlygas tokio pobūdžio ir masto, kuris suponuotų pareigą informuoti teisėsaugos institucijas; ar ši pareiga buvo įvykdyta; jei nebuvo įvykdyta, koku pagrindu buvo apsiribota tik neigiamu sprendimu dėl paramos. Šios aplinkybės rodo, kad pareiškėjai nebuvo suteikta galimybė gauti išsamius paaiškinimus dėl sprendimo motyvų, o tai

pareiškėjai kelia abejonių dėl sprendimo pagrįstumo, skaidrumo ir tinkamo procedūrinių reikalavimų laikymosi.

Posėdžio metu pareiškėjos atstovės prašė tenkinti patikslintą skundą jame ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu.

Atsakovė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija atsiliepimu prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodoma, kad patikrinus informaciją Juridinių asmenų registre (toliau – ir JAR) ir interneto tinklalapyje (duomenys neskelbtini) nustatyta, kad VŠĮ (duomenys neskelbtini), į. k. (duomenys neskelbtini), įregistruoti 2025 m. sausio 31 d., buveinės adresas: (duomenys neskelbtini), direktorius D. Y., o dalininkai yra E. Y., F. Y., G. Y., D. Y. Veiklos sritys: stacionarinė globos veikla, stacionarinė pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų globos veikla. Pažymima, kad patalpos, kuriose pareiškėja planuoja vykdyti numatytą veiklą, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), nuo 2025 m. birželio 2 d. priklauso nuosavybės teise UAB (duomenys neskelbtini). Patikrinus informaciją JAR ir interneto tinklalapyje (duomenys neskelbtini) nustatyta, kad UAB (duomenys neskelbtini), į. k. (duomenys neskelbtini), įregistruota 2025 m. kovo 19 d., buveinės adresas: (duomenys neskelbtini), direktorė G. Y., o akcininkai yra E. Y., D. Y., F. Y. Viena iš nurodytų veiklų taip pat yra globa ir priežiūra. Vadovaujantis Dirbtinai sukurtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889, (toliau – ir Metodika), remiantis duomenimis, esančiais NMA ir kitose informacinėse sistemose ir (arba) dokumentuose, taip pat kita informacija, buvo išnagrinėti pareiškėjos ir panaudos davėjo UAB (duomenys neskelbtini), į. k. (duomenys neskelbtini), galimi ryšiai.

Nurodoma, kad Plungės rajono savivaldybės vietos veiklos grupės kvietimo teikti vietos projektus Nr. 9 (toliau – ir Kvietimas) 1.11 papunktyje numatyta, kad „tinkami vietos projektų Pareiškėjai: BĮ, Plungės RSA. Plungės rajone (išskyrus miestą) registruoti ir veiklą vykdytys subjektai: VŠĮ, Asociacija, UAB“. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Kvietimo 1.2 papunktį, priemonės rūšis – socialinis verslas, tai pareiškėjas turi atitikti pareiškėjas turi atitikti Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. 3D-528 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“, (toliau – ir Vietos projektų administravimo taisyklės) 20.3 papunktį ir Socialinio ir bendruomeninio verslo vykdymo bei viešųjų paslaugų perdavimo projektų, pateiktų pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencines priemones, gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. lapkričio 13 d. įsakymu Nr. 3D-736, (toliau – ir Gairės) 8.1 ir 10.1.1 papunkčių nuostatas: „pareiškėjas yra įstaigos, įsteigtos ir veikiančios pagal Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymą arba Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą, kurių veikla atitinka nevyriausybinių organizacijų (toliau – NVO) apibrėžtį ir kurios įgijusios NVO žymą, taip pat labdaros ir paramos fondai, įsteigti ir veikiantys pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą, kurių veikla atitinka NVO apibrėžtį ir kurie įgiję NVO žymą, ir religinės bendruomenės ir bendrijos, veikiančios pagal Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymą, kurių veikla atitinka NVO apibrėžtį ir kurios įgijusios NVO žymą.“ O tai reiškia, kad UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti šiame Kvietime, nes ji nėra NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų. UAB (duomenys neskelbtini) vykdoma veikla (pagal JAR) taip pat yra globos ir priežiūros veikla kaip ir pareiškėjos. NMA gavo atsakymą į paklausimą (reg. 2025 m. lapkričio 28 d., Nr. (duomenys neskelbtini)), kuriame pareiškėja nurodė: „<...> nors steigimo metu UAB (duomenys neskelbtini) įregistravo globos ir priežiūros veiklą, šios veiklos nevykdo ir nevykdys.“ ŽŪM teigia, jog objektyvusis elementas atitinka, nes UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti šiame Kvietime, kadangi ji nėra viešasis juridinis asmuo, NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų.

Dėl subjektyviojo elemento ŽŪM nurodo, jog vadovaujantis Metodikos 6.2, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4 papunkčiais, vertinami geografiniai, asmeniniai / teisiniai, ekonominiai, funkciniai ryšiai. Geografinis ryšys (rizikos kriterijus „Projektų įgyvendinimo vieta“). VŠĮ (duomenys neskelbtini),

buveinės adresas: (duomenys neskelbtini). Mokyklos pastatas, kurio unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), bus valdomas pagal 2025 m. liepos 2 d. panaudos sutartį iš UAB (duomenys neskelbtini). UAB (duomenys neskelbtini) buveinės adresas: (duomenys neskelbtini). Nustatyta, kad rizikos kriterijus „Geografinis ryšys“ atitinka.

Ekonominis ryšys (rizikos kriterijus „Projektuose numatyta vykdyti arba vykdoma veikla“). VšĮ (duomenys neskelbtini), į. k. (duomenys neskelbtini), vykdoma veikla pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus (toliau – ir EVRK) kodą 87.30 (stacionarinė pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų globos veikla). UAB (duomenys neskelbtini), į. k. (duomenys neskelbtini), vykdoma veikla taip pat yra globos ir priežiūros veikla. Nustatyta, kad rizikos kriterijus „Ekonominis ryšys“ atitinka.

Asmeninis ir (arba) teisinis ryšys (rizikos kriterijus „Susiję asmenys, susiję projektai, partnerinės įmonės“). VšĮ (duomenys neskelbtini) ir UAB (duomenys neskelbtini) valdo tie patys asmenys: D. Y., F. Y., E. Y., G. Y. Abiejų įmonių veikla sutampa – tai globos ir priežiūros veikla, tačiau UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti šiame Kvietime, nes ji nėra viešasis juridinis asmuo, NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų. UAB (duomenys neskelbtini) įstaigai (duomenys neskelbtini) panaudos pagrindais suteikė teisę naudotis nekilnojamuoju turtu, kuris bus naudojamas šios įstaigos veiklai. Pažymi, kad anksčiau fiziniai asmenys D. Y., F. Y. ir E. Y., G. Y. paramos nesikreipė. Nustatyta, kad rizikos kriterijus „Asmeninis ir (arba) teisinis ryšys“ atitinka.

Funkcinis ryšys (rizikos kriterijus „Projekto nesavarankiškumas“). Dėl infrastruktūros atsakovė nurodo, kad 2025 m. balandžio 10 d. UAB (duomenys neskelbtini) akcininkai nusprendė padidinti bendrovės įstatinį kapitalą iki 251 000,00 Eur. Kapitalas padidintas akcininkams F. Y. ir G. Y. priklausančiu nekilnojamuoju turtu – žemės sklypu ir jame esančiais pastatais (duomenys neskelbtini). Bendrovė nuo 2025 m. gegužės 22 d. tapo žemės sklypo ir pastatų Nr. (duomenys neskelbtini) savininke. 2025 m. liepos 2 d. UAB (duomenys neskelbtini) panaudos sutarties pagrindu pareiškėjai VšĮ (duomenys neskelbtini) išnuomojo mokyklos pastatą, kurio unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), 1 302,32 kv. m plotas, esantį (duomenys neskelbtini). Dėl pareiškėjo verslo plano rodiklių nurodo, jog planuojami VšĮ (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) seniūnijoje papildys paslaugų pasiūlą kaimiškoje vietovėje, kur šiuo metu nėra nė vienos tokio tipo įstaigos. Senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims vieno kalendorinio mėnesio kaina 1 200,00 eurų. Numatomas kainų lygis – panašus ar mažesnis nei esamų paslaugų rinkos vidurkis (apie 1 100–1 800 Eur / mėn.). Nustatyta, kad subjektyvusis elementas atitinka, nes atsižvelgiant į išnagrinėtų kriterijų visumą nustatyta, kad tie patys fiziniai asmenys 2025 m. sausio 31 d. įregistravo VšĮ (duomenys neskelbtini) veiklą ir 2025 m. kovo 19 d. įkūrė UAB (duomenys neskelbtini) bei abi šias įmones valdo. Abiejų įmonių veikla sutampa – tai globos ir priežiūros veikla, tačiau UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti Kvietime, nes ji nėra viešasis juridinis asmuo, NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų. UAB (duomenys neskelbtini) įstaigai, (duomenys neskelbtini) panaudos pagrindais suteikė teisę naudotis nekilnojamuoju turtu – mokyklos pastatu (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), 1302,32 kv. m ploto, esantis (duomenys neskelbtini)), kuris bus naudojamas šios įstaigos veiklai. 2025 m. rugsėjo 24 d. pareiškėja pateikė paraišką gauti paramą pagal Plungės rajono 2023–2027 metų vietos plėtros strategijos Nr. 20VS-PV-23-1-01779-PR001 priemonę „Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai“ Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Paraiška).

Atsižvelgdama į pirmiau išdėstytą informaciją, ŽŪM daro išvadą, kad dirbtinai sukurtos sąlygos gauti paramą.

ŽŪM atkreipia dėmesį, kad skunde pareiškėja patvirtino NMA argumentą, kad VšĮ (duomenys neskelbtini) buvo įkurta su tikslu paramai gauti, kadangi UAB (duomenys neskelbtini) paramos gauti negalėjo, o tai pagrindžia NMA nustatytą objektyvųjį elementą.

Daro išvadą, jog NMA savo sprendime aiškiai ir argumentuotai išdėstė nustatytą subjektyvųjį elementą, t. y. geografinį ryšį, ekonominį ryšį, asmeninį / teisinį ryšį ir funkcinį ryšį, todėl Sprendimas Nr. 1 yra išsamus ir pagrįstas objektyviais įrodymais.

ŽŪM taip pat pažymi, kad NMA, vertindama ir administruodama paraiškas, privalo vadovautis ne tik teisės aktais, bet ir bendraisiais teisės principais, tarp jų ir lygiateisiškumo principu,

kuris reiškia, kad visoms paraiškoms ir (ar) pareiškėjams teisės aktai turi būti taikomi vienodai, o atskirų pareiškėjų ir (ar) paraiškų atžvilgiu negali būti taikomos išimties teisės aktų atžvilgiu.

Atsakovės ŽŪM atstovas posėdžio metu prašė atmesti patikslintą skundą atsiliepime ir posėdžio metu nurodytų motyvų pagrindu.

Atsakovė Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos prašo atmesti pareiškėjos skundą kaip nepagrįstą.

Atsiliepime NMA išdėsto faktines Paraiškos vertinimo aplinkybes, Sprendimo Nr. 1 turinį, o atsiliepdamą į pareiškėjos skundo argumentus nurodo, jog ginčo Sprendime Nr. 1 buvo aiškiai įvertinta, ar pareiškėjos pateiktas projektas Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Projektas) atitinka paramos priemonės tikslus ir ar jo įgyvendinimas nėra formalus būdas gauti paramą pažeidžiant taisykles. NMA laikosi pozicijos, kad Sprendime Nr. 1 objektyvusis elementas buvo nustatytas pagrįstai, remiantis tiek teisinėmis nuostatomis, apibrėžiančiomis paramos tikslus, tiek faktinėmis aplinkybėmis, kurios leidžia daryti išvadą apie dirbtinį sąlygų sukūrimą siekiant gauti paramą. Pabrėžia, jog NMA Sprendimas Nr. 1 priimtas ne dėl Projekto rodiklių pasiekimo ar kitų aspektų, o dėl to, kad pareiškėja kartu su NMA Sprendime Nr. 1 nurodytais fiziniais ir juridiniais asmenimis savo veiksmis siekė gauti naudos, kuri konkrečiu atveju neatitinka Lietuvos kaimo plėtros programoje ir Įgyvendinimo taisyklėse (pastaba, Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, įgyvendinimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 3D-4 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – ir Įgyvendinimo taisyklės) numatytų tikslų ir prioritetų, ir įgyti paramos skyrimo tikslams prieštaraujantį pranašumą, sukūrė dirbtines sąlygas.

Kvietimo 1.11 papunktyje nurodyta, kad „tinkami vietos projektų Pareiškėjai: BĮ, Plungės RSA. Plungės rajone (išskyrus miestą) registruoti ir veiklą vykdančios subjektai: VŠĮ, Asociacija, UAB“. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Kvietimo 1.2 papunktį priemonės rūšis yra socialinis verslas, pareiškėjas privalo atitikti Vietos projektų administravimo taisyklių 20.3 papunktyje nustatytus reikalavimus, t. y. laikytis Gairėse įtvirtintų sąlygų, kai taikomas didesnis, nei 40 proc. paramos intensyvumas. Gairių 8.1 papunktyje numatyta, kad tinkami pareiškėjai yra viešieji juridiniai asmenys, atitinkantys Gairių 10 punkte nustatytas specialiąsias tinkamumo sąlygas. Pagal Gairių 10.1.1 papunktį tokiais pareiškėjais laikomos įstaigos, veikiančios pagal Viešųjų įstaigų ar Asociacijų įstatymus, taip pat kiti subjektai, atitinkantys nevyriausybinę organizacijų apibrėžtį ir turintys NVO žymą. Tai reiškia, kad UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti šiame kvietime, nes nėra NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nustatytų reikalavimų. NMA pažymi ir tai, kad UAB (duomenys neskelbtini) vykdoma veikla sutampa su pareiškėjos planuojama veikla – globos ir priežiūros paslaugų teikimu. Taigi, aplinkybė, kad UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti kvietime, vertintina kartu su kitais nustatytais ryšiais ir faktinėmis aplinkybėmis ir šių aplinkybių visuma leidžia daryti išvadą, kad per pareiškėją buvo siekiama sudaryti sąlygas gauti paramą subjektui, neatitinkančiam nustatytų reikalavimų. Tokiu būdu formaliai laikomasi kvietimo sąlygų, tačiau iš esmės iškreipiamas paramos teikimo tikslas.

Dėl pareiškėjos argumento, kad „NMA nevertino to, kad projekto metu planuojama sukurti socialines paslaugas kaimiškoje vietovėje ir sukurti 10 darbo vietų, kas tiesiogiai atitinka Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 4 straipsnyje nurodytus kaimo plėtros ir darbo vietų kūrimo tikslus.“ teigia, jog tikslai turi būti pasiekti ne bet kaip, o įsipareigojant, kad tiek prieš Paraiškos pateikimą nebūtų kuriamos dirbtinai sąlygos paramai gauti, tiek ir nuo Paraiškos pateikimo dienos iki Projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus dirbtinai sukurtų sąlygų gauti paramą. Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 4 straipsnyje įtvirtinti tikslai (įskaitant darbo vietų kūrimą ir kaimo plėtrą) negali būti siekiami bet kokiais priemonėmis. Remdamasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) išaiškinimu, jog svarbu vertinti aplinkybių visumą, o nustačius dirbtines sąlygas paramos susigrąžinimas taikytinas net ir tuomet, kai projektas buvo įgyvendintas, pažymi, jog NMA vertina ne vien ar veikla vykdoma, tačiau taip pat tikrina, ar paramos gavėjas atitinka paramos skyrimo sąlygas ir (ar) projektas įgyvendinamas pareiškėjo, o ne kitų

asmenų interesais. Tai, kad pareiškėja planuoja įdarbinti darbuotojus ar teikti paslaugas, nepaneigia nustatytų ryšių ir nesudaro pagrindo daryti išvadą, kad projekto tikslai bus pasiekti teisėtu ir paramos tikslus atitinkančiu būdu. Atsižvelgiant į tai, NMA daro išvadą, kad objektyvusis elementas Sprendime Nr. 1 nustatytas pagrįstai.

Atsakovė pažymi, kad jos išvada dėl subjektyviojo elemento nėra grindžiama vien formaliu tų pačių asmenų dalyvavimo faktu. Sąmoningas pareiškėjos ir UAB (duomenys neskelbtini) veiksmų derinimas nustatytas įvertinus aplinkybių visumą, įskaitant geografinius, teisinius ir (ar) asmeninius, ekonominius bei funkcinius ryšius, taip pat kitus reikšmingus požymius. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad tie patys fiziniai asmenys: D. Y., F. Y., E. Y., G. Y. 2025 m. sausio 31 d. įregistravo pareiškėjos veiklą, o 2025 m. kovo 19 d. įkūrė UAB (duomenys neskelbtini) ir abi šias įmones valdo. Abiejų subjektų veikla sutampa – tai globos ir priežiūros paslaugų teikimas. Tuo pačiu nustatyta, kad UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti nagrinėjamame Kvietime, kadangi neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nustatytų reikalavimų (nėra viešasis juridinis asmuo ir neatitinka NVO kriterijų). Be to, tarp šių susijusių subjektų buvo sudaryta panaudos sutartis, pagal kurią UAB (duomenys neskelbtini) suteikė pareiškėjai teisę naudotis nekilnojamoju turtu – mokyklos pastatu (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)), kuris numatytas Projekto veikloms vykdyti.

NMA kategoriškai nesutinka su pareiškėjos skunde pateiktais klaidinančiais argumentais, kad „UAB (duomenys neskelbtini) nepateikė paraiškos pagal Kvietimą; neįgyvendina jokio projekto; neplanuoja vykdyti analogiškos veiklos pagal šią paramos priemonę, todėl nėra faktinio pagrindo teigti, kad egzistuoja kelių investuotojų ar projektų tarpusavio derinimas, kaip to reikalauja ETT praktika. NMA pažymi, kad pareiškėja išipareigojo nuo Paraiškos pateikimo dienos iki Projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus dirbtinai sukurta sąlygų gauti paramą. Vien tai, kad UAB (duomenys neskelbtini) neteikė paraiškos gauti paramą, nereiškia, kad UAB (duomenys neskelbtini) nebegali būti vertinama kaip įmonė ir jos veikla, bei kitos su jos veikla susijusios aplinkybės negali turėti reikšmės vertinant projektą įgyvendinančios pareiškėjos veiklą. Remiantis Pažeidimų administravimo taisyklių (pastaba, Teisės aktų nuostatų pažeidimų, susijusių su Europos žemės ūkio garantijų fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Europos žuvininkystės fondo priemonių įgyvendinimu, administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 3D-80 (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2020 m. liepos 13 d. įsakymo Nr. 3D-517 redakcija), toliau – ir Pažeidimų administravimo taisyklės) 4 punktu ir vadovaujantis Pažeidimų administravimo procedūros aprašu, NMA įtarus apie pareiškėjos pažeidimą galėjo ir turėjo teisę atlikti pažeidimo tyrimą, vertindama pareiškėjos Projekto ryšius ir susietumą su UAB (duomenys neskelbtini). Taigi pareiškėjos argumentai, kad nėra pagrindo konstatuoti sąmoningo veiksmų derinimo vien dėl to, jog UAB (duomenys neskelbtini) nepateikė paraiškos ar nevykdė veiklos, nepaneigia nustatytų aplinkybių visumos. Vertinant šių aplinkybių visumą, pagrįstai konstatuota, kad pareiškėja ir su ja susijęs juridinis asmuo veikė koordinuotai, o sukurta struktūra sudarė sąlygas gauti paramą, neatitinkančią jos skyrimo tikslų, todėl subjektyvusis elementas šiuo atveju laikytinas nustatytu.

Dėl geografinio ryšio nustatymo pažymi, jog Metodikos 8 punkte įtvirtinta, jog NMA, konstatuodama, kad sąlygos paramai gauti buvo dirbtinai sukurtos, turi įvertinti pagrindinių rizikos kriterijų ir juos papildančių aplinkybių visumą, įvertindama objektyvius ir subjektyvius elementus, nurodytus Metodikos 6 punkte. Metodikos priedo lentelėje nurodyta, kad vertinama, ar keli fiziniai ir (arba) juridiniai asmenys planuoja įgyvendinti ir (arba) įgyvendina projektus ir (arba) vykdo veiklą tuose pačiuose ar gretimuose pastatuose ir (arba) tuose pačiuose / gretimuose žemės sklypuose (nuosavybės, nuomos arba kitais teisėtais valdymo pagrindais). Taip pat Metodikos priedo 1 punkte yra nurodyta, kad geografinis ryšys nustatomas, be kita ko, ir tada, kai yra ta pati fizinių asmenų investicijų, įrangos, įrengimų, medžiagų saugojimo, gyvulių laikymo vieta. Šiuo atveju, buvo nustatyta, kad pareiškėjos ir UAB (duomenys neskelbtini) buveinės adresas yra tas pats – (duomenys neskelbtini). Be to, mokyklos pastatas, kurio unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), valdomas pagal 2025 m. liepos 2 d. panaudos sutartį iš UAB (duomenys neskelbtini). Pažymi, kad siekiant nustatyti pirmąjį rizikos kriterijų „Projekto (projektų) įgyvendinimo vieta“ (geografinis ryšys)“, pakanka bent vieno nustatyto jį detalizuojančio požymio. NMA pagrįstai nurodė, kad tiek pareiškėjos, tiek UAB

(duomenys neskelbtini) buveinės adresas yra tas pats, t. y. keli fiziniai ir (arba) juridiniai asmenys planuoja įgyvendinti ir (arba) įgyvendina projektus ir (arba) vykdo veiklą tuose pačiuose ar gretimuose pastatuose ir (arba) tuose pačiuose / gretimuose žemės sklypuose (nuosavybės, nuomos arba kitais teisėtais valdymo pagrindais). Papildomai pažymi, kad geografinis ryšys šiuo atveju yra vertinamas ne kaip vienintelis kriterijus, bet kaip vienas iš kelių svarbių elementų, kurie kartu su kitomis nustatytomis aplinkybėmis leidžia NMA daryti išvadą apie galimą dirbtinumą.

Dėl ekonominio ryšio nustatymo atsakovė pažymi, jog Metodikos priedo 2 punkte nurodyta, kad ekonominio ryšio kriterijus nustatomas, kai skirtinguose projektuose ar versluose numatyta vykdyti ir (arba) vykdoma tokia pat ar ją papildanti veikla (vykdoma veikla arba dalis veiklos toje pat atitinkamoje rinkoje arba gretimose rinkose). Pareiškėjos Projekte numatyta vykdyti veikla pagal EVRK kodą 87.30 (stacionarinė pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų globos veikla), tuo tarpu remiantis VĮ Registro centras duomenimis, UAB (duomenys neskelbtini) vykdoma veikla taip pat yra globos ir priežiūros veikla, kas patenka į tą pačią ekonominę veiklos sritį. Taigi, tiek pareiškėjos, tiek UAB (duomenys neskelbtini) veiklos patenka į tą pačią ar glaudžiai susijusią rinką, todėl rizikos kriterijus „Projektuose numatyta vykdyti arba vykdoma veikla (ekonominis ryšys)“ Sprendime nustatytas pagrįstai. NMA papildomai pažymi, kad pareiškėjos argumentas, jog UAB (duomenys neskelbtini) šiuo metu faktiškai nevykdo veiklos, neturi klientų, negauna pajamų ir neva neketina jos vykdyti ateityje, pats savaime nepaneigia ekonominio ryšio egzistavimo ir neturi lemiamos reikšmės vertinant susietumą. Vien deklaratyvus teiginys apie ketinimus nevykdyti veiklos nesukuria jokių teisinių garantijų, kad tokia veikla nebus pradėta vykdyti ateityje, juo labiau, kad juridinis asmuo yra įsteigtas, jo veiklos rūšys įregistruotos ir objektyviai sutampa su pareiškėjos Projekte numatyta vykdyti veikla. Ekonominio ryšio vertinimas nėra siejamas vien tik su faktiniu veiklos vykdymo momentu, bet apima ir numatytą vykdyti veiklą, todėl vien tai, kad UAB (duomenys neskelbtini) šiuo metu nevykdo veiklos, nepaneigia nustatyto rizikos kriterijaus.

NMA paaiškino, jog vertindama rizikos kriterijų „Susiję asmenys, susiję projektai, partnerinės įmonės (teisinis ir (arba) asmeninis ryšys)“ remiasi Metodikos 3 punktu, priešingai nei teigia pareiškėja, Sprendime Nr. 1 buvo remtasi ne abstrakčiais teiginiais, o konkrečiomis faktinėmis aplinkybėmis. Pabrėžia, jog Sprendime Nr. 1 aiškiai ir detalai yra įvardintas teisinis pareiškėjos ir UAB (duomenys neskelbtini) ryšys. Pareiškėjos direktorius yra D. Y., o dalininkai yra F. Y., E. Y., G. Y., C. Y. Tuo tarpu UAB (duomenys neskelbtini) direktorė E. Y., o akcininkai yra G. Y., C. Y., F. Y. Taigi, pareiškėją ir UAB (duomenys neskelbtini) valdo tie patys asmenys: C. Y., F. Y., E. Y., G. Y., todėl NMA pagrįstai nustatė, jog tarp Pareiškėjos ir UAB (duomenys neskelbtini) egzistuoja teisinis susietumas, kuris atitinka Metodikoje numatytus rizikos kriterijaus požymius.

Teigia, kad pareiškėją ir UAB (duomenys neskelbtini) valdo tie patys asmenys, jų veikla sutampa (globos ir priežiūros sektorius), o UAB (duomenys neskelbtini) pareiškėjai yra suteikusi teisę naudotis nekilnojamuoju turtu (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)), kuris bus naudojamas projekto veiklai vykdyti. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos teiginiai dėl neva nepakankamo pagrindimo yra nepagrįsti, kadangi Sprendime Nr. 1 aiškiai identifikuotos tiek faktinės aplinkybės, tiek jų teisinis vertinimas, atitinkantis Metodikos, nacionalinės teisės ir ETT praktikos reikalavimus.

Pažymi, kad NMA Sprendime Nr. 1 buvo aiškiai nurodyta, kad pareiškėjos Projektas pasižymi funkciniu nesavarankiškumu. Sprendime Nr. 1 detalai išdėstyta, kuo remiantis konstatuotas funkcinis ryšys – pateikti konkretūs faktai, tiesiogiai susiję su Metodikoje įtvirtintais požymiais. Pažymima, jog Sprendime Nr. 1 nustatyta, jog patys fiziniai asmenys 2025 m. sausio 31 d. įregistravo pareiškėjos veiklą ir 2025 m. kovo 19 d. įkūrė UAB (duomenys neskelbtini) bei abi šias įmones valdo. Abiejų įmonių veikla sutampa – tai globos ir priežiūros veikla. UAB (duomenys neskelbtini) pareiškėjai panaudos pagrindais suteikė teisę naudotis nekilnojamuoju turtu – mokyklos pastatu (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)), 1302,32 kv. m ploto, esantis (duomenys neskelbtini)), kuris bus naudojamas šios įstaigos veiklai.

Atsakydama į pareiškėjos teiginį, kad NMA nepagrindė, kodėl panaudos sutartis laikoma neigiama aplinkybe, atsakovė pažymi, jog NMA nelaiko panaudos sutarties savaime neteisėta ar draudžiama. Teisės aktai leidžia projektus įgyvendinti ne nuosavybės teise valdomame turte, jeigu užtikrinamas teisėtas naudojimas juo nustatytą laikotarpį, tačiau nagrinėjamu atveju panaudos

santykiai nėra vertinami izoliuotai. Esminė aplinkybė yra ta, kad panaudos sutartis sudaryta tarp tarpusavyje susijusių subjektų, valdomų tų pačių fizinių asmenų, ir apima esminį projekto įgyvendinimui būtiną turtą. Tokiu atveju panaudos pagrindu perduotas turtas rodo ne savarankišką projekto vykdymą, o funkcinę priklausomybę nuo kito susijusio subjekto.

Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-102 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklių patvirtinimo“, (toliau – ir Administravimo taisyklės) 115 punkto taikymo pažymi, kad informacija apie nustatytus dirbtinių sąlygų atvejus teisėsaugos institucijoms teikiama apibendrintai – periodiškai pateikiant duomenis apie per ataskaitinį laikotarpį (ketvirtį) priimtus sprendimus dėl paramos neskyrimo. Paraiškų vertinimo metu nustačius dirbtinių sąlygų požymius ir priėmus atitinkamus sprendimus, jie yra kaupiami ir vėliau perduodami teisėsaugos institucijoms vienu informaciniu raštu. Nagrinėjamu atveju Sprendimas Nr. 1 patenka į einamąjį ataskaitinį laikotarpį (2026 m. I ketvirtį), už kurį šiuo metu yra rengiamas informacinis raštas teisėsaugos institucijoms, todėl informacija apie šį atvejį bus pateikta nustatyta tvarka kartu su kitais to laikotarpio sprendimais. Papildomai pažymima, kad tais atvejais, kai nustatomos aplinkybės leidžia įtarti galimai nusikalstamą veiką ir reikalingas skubus reagavimas, teisėsaugos institucijos informuojamos nedelsiant.

Atsakovės NMA atstovė posėdžio metu prašė atmesti patikslintą skundą atsiliepime ir posėdžio metu nurodytų motyvų pagrindu.

Patikslintas skundas atmestinas.

Nagrinėjamos administracinės bylos ginčo dalykas – Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir paramos regionams departamento Klaipėdos paramos administravimo skyriaus 2026 m. vasario 4 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl paraiškos atmetimo“ ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2026 m. kovo 23 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl VŠĮ (duomenys neskelbtini) skundo“ teisėtumas bei įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumas.

Viešais duomenimis nustatyta, jog NMA paskelbė Plungės rajono savivaldybės vietos veiklos grupės kvietimą teikti vietos projektus Nr. 9 (minėta, toliau – ir Kvietimas), skirtą vietos plėtros strategijos (toliau – ir VPS) Plungės rajono 2023-2027 metų vietos plėtros strategija 20VS-PV-23-1-01779-PR001 priemonei „Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai“ kodas PLUN-LEADER-20VVG-06-02 įgyvendinti. VPS rūšis – socialinis verslas (Kvietimo 1.2 papunktis). Kvietimo 1.11 papunktyje nustatyta, kad tinkami vietos projektų pareiškėjai – BĮ, Plungės RSA. Plungės rajone (išskyrus miestą) registruoti ir veiklą vykdančys subjektai: VŠĮ, Asociacija, UAB. Bendrosios tinkamumo sąlygos pareiškėjui numatytos Vietos projektų administravimo taisyklių 9 ir 10 punktuose. Kvietime numatytas projektų teikimo terminas nuo 2025 m. rugpjūčio 20 d. iki 2025 m. rugsėjo 24 d.

Bylos duomenimis nustatyta, jog pareiškėja 2025 m. rugsėjo 24 d. pateikė Paraišką.

NMA Kaimo plėtros ir paramos regionams departamento Klaipėdos paramos administravimo skyrius 2026 m. vasario 4 d. priėmė Sprendimą Nr. 1, kuriuo vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 12 punkto, Administravimo taisyklių 125.1 papunkčio, Metodikos 11 punkto nuostatomis, pareiškėjos Paraišką pripažino netinkama ir nusprendė, jog parama pagal Paraišką nebus skiriama. Nurodė, jog Paraiška įvertinta, vadovaujantis Vietos projektų administravimo taisyklių 3, 7, 8, 9, 12, 20 punktais, Kvietimo 5.3 papunkčiu, Gairių 8.1, 10.1.1 papunkčiais, Administravimo taisyklių 93, 94, 107 punktais, 108.1 papunkčiu, 123 punktu, 124.1, 124.2, 125.1 papunkčiais, Metodikos 5.1, 5.4 papunkčiais, 6, 9, 10, 11 punktais.

Nurodė, jog Projekte numatytas 95 proc. paramos intensyvumas, prašoma 94 027,80 Eur paramos. Projekto tikslas ir esmė: planuojamos teikti ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugos kaimiškoje vietovėje. Išdėstytos Projektu numatytos įsigyti investicijos. Taip pat nurodyta, jog pagal Paraiškos, verslo plano, gauto atsakymo į paklausimą duomenis nustatyta, kad pareiškėjos

vykdoma veikla pagal EVRK7 87.30 kodą yra stacionarinė pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų globos veikla. Verslo plano 3.1.2 skyriuje „Informacija apie turimą ilgalaikį materialųjį turtą“ ir pateiktoje 2025 m. liepos 2 d. panaudos sutartyje nurodyta, kad veiklą vykdys mokyklos pastate, kurio unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), kuris bus valdomas pagal panaudos sutartį iš UAB (duomenys neskelbtini) (pastatas nuo 2025 m. birželio 2 d. priklauso nuosavybės teise UAB (duomenys neskelbtini)).

Sprendime Nr. 1 nurodyta, kad 2025 m. lapkričio 14 d. į pareiškėją buvo kreiptasi telefonu ir išsiųstas paklausimas Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl reikiamų dokumentų pateikimo / duomenų tikslinimo“ (toliau – Paklausimas), kuriame buvo prašoma: 1) Paaiškinti, kaip pasibaigus sutarčių galiojimo laikotarpiui ir (ar) pasikeitus aplinkybėms (pavyzdžiui, panaudos davėjui nusprendus nutraukti sutartį su pareiškėja) vykdys projekte numatytą veiklą? Kaip užtikrins, jog pareiškėjos vykdoma / numatoma vykdyti veikla bus funkciškai nepriklausoma nuo panaudos davėjo? 2) Paaiškinti, ar patalpose yra visos reikalingos komunikacijos (elektra, vanduo, nuotekų sistema ir kt.), kurios būtinos pareiškėjos veiklai vykdyti. Paaiškinti, ar patalpos yra tinkamos vykdyti numatytą veiklą pagal EVRK kodą 87.30 (stacionarinė pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų globos veikla). Pagrįsti, ar mokyklos pastato patalpos yra pritaikytos pareiškėjos numatyta veiklai vykdyti. Pažymėjo, kad VĮ Registrų centro duomenų bazėje nurodytas pastatas – mokykla, pagrindinė daikto naudojimo paskirtis yra mokslo (nepakeista pastato paskirtis). 3) Patikrinus informaciją Nekilnojamo turto registre, nustatyta, kad pastato panaudos davėja UAB (duomenys neskelbtini) yra įregistravusi savo veiklą 2025 m. kovo 19 d., nurodyta veikla – globa ir priežiūra (tokia pati kaip ir pareiškėjos). Prašė paaiškinti, ar pareiškėja kartu su UAB (duomenys neskelbtini) vykdys numatytą veiklą. Jei ne, pagrįsti, ar tikrai bus savarankiški ir vieni vykdys numatytą veiklą. 4) Paaiškinti, ar numatytos išlaidos esamų patalpų, t. y. mokyklos pastato, pritaikymui vykdyti numatytą veiklą pagal EVRK kodą 87.30 (stacionarinė pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų globos veikla). Jei taip, prašė nurodyti, kurioje verslo plano eilutėje tai nurodyta ir kokia pinigų suma.

Nurodyta, jog 2025 m. lapkričio 28 d. pareiškėja pateikė atsakymą į Paklausimą (reg. Nr. (duomenys neskelbtini)) (toliau – Atsakymas). Atsakyme nurodė: 1) „VšĮ „(duomenys neskelbtini)“ veiklą planuoja vykdyti pastate, esančiame (duomenys neskelbtini) (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)), kuris perduotas neatlygintinai naudotis pagal 2025 m. liepos 2 d. su UAB (duomenys neskelbtini) sudarytą neterminuotą panaudos sutartį. Veikla yra planuojama kaip ilgalaikė ir bus vykdoma būtent šiose patalpose, todėl veiklos perkėlimas į kitas patalpas nėra numatomas. Šiuo metu nėra jokių aplinkybių, galinčių lemti panaudos sutarties nutraukimą. UAB (duomenys neskelbtini) steigėjų lėšomis atlieka visus pastato sutvarkymo ir pritaikymo darbus, todėl VšĮ į pastato remontą neinvestuoja. Visa projekto įgyvendinimo veikla, personalo valdymas ir socialinių paslaugų teikimas bus vykdomi tik VšĮ kaip savarankiško juridinio asmens, todėl veikla yra funkciškai nepriklausoma nuo panaudos davėjo.“

2) „Patalpose yra įrengtos pagrindinės komunikacijos (elektros instaliacija, vandentiekis ir nuotekų sistema) tačiau jos dar nėra pilnai pritaikytos stacionarinei pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų globos veiklai (EVRK 87.30). Paraiškoje numatyta, kad patalpų pritaikymas ir reikalingų inžinerinių sistemų įrengimas bus atliekamas projekto įgyvendinimo metu. Projekto metu planuojama įrengti visą būtiną šildymo ir karšto vandens ruošimo sistemą: du skysto kuro katilus, du cirkuliacinius siurblius, kabelių instaliaciją, hidraulinį indą su temperatūros davikliu, du boilerių temperatūros daviklius, dvi karšto vandens ruošimo talpas, lanksčios izoliacijos komplektus, termometrus ir elektrinius tenus. Taip pat projekto įgyvendinimo metu bus įrengtas liftas iš UAB (duomenys neskelbtini): steigėjų lėšų, kuris bus nenaujas, tačiau pilnai tinkamas eksploatuoti ir užtikrins pastato prieinamumą riboto judumo asmenims. Patalpose yra įrengtos pagrindinės komunikacijos – elektros instaliacija, vandentiekis ir nuotekų sistema, tačiau jos dar nėra galutinai pritaikytos stacionarinei globos veiklai (EVRK 87.30). Pagal UAB (duomenys neskelbtini) sudarytą rangos sutartį visi pastato pritaikymo darbai, įskaitant šildymo sistemos įrengimą (skysto kuro katilus, cirkuliacinius siurblius, kabelius, hidraulinį indą, temperatūros daviklius, karšto vandens talpas, izoliaciją, termometrus ir elektrinius tenus) bei lifto įrengimą, atliekami UAB lėšomis. VšĮ projekto metu įsigys tik veiklai būtinas priemones ir įrangą, tokią kaip šaldytuvai, šaldikliai, slaugos lovos, keltuvai, virtuvės įranga,

indaplovė, konvekcinė krosnis, mobilios vonios, neįgaliųjų vežimėliai ir kita. Į VĮ Registrų centrą yra pateiktas prašymas dėl pastato paskirties pakeitimo iš mokslo į paskirtį, atitinkančią stacionarinės globos veiklą, ir jis bus baigtas projekto įgyvendinimo metu. Taip pat informuojame, kad šiuo metu į VĮ Registrų centrą yra pateiktas prašymas dėl pastato paskirties pakeitimo iš mokslo į paskirtį, atitinkančią stacionarinės globos veiklą.“

3) „Veikla nebus vykdoma kartu su UAB (duomenys neskelbtini). VšĮ (duomenys neskelbtini) yra savarankiškas juridinis asmuo, kuris įgyvendins projektą, įsigis visą veiklai reikalingą įrangą, vykdys pirkimus, įdarbins personalą ir teiks socialines paslaugas, gavęs licencijas. UAB (duomenys neskelbtini), nors steigimo metu įregistravo globos ir priežiūros veiklą, šios veiklos nevykdo ir nevykdys. UAB funkcija apsiriboja tik pastato suteikimu ir pastato sutvarkymo darbų atlikimu. Steigėjai savo lėšomis atlieka tik pastato sutvarkymo darbus, kurie nėra atliekami UAB veiklai ir nekuria UAB jokios finansinės ar turtinės naudos. Visa numatoma veikla bus vykdoma tik VšĮ. Pastatas perduotas panaudos pagrindu todėl, kad socialinio verslo veiklai tinkamiausia juridinė forma yra viešoji įstaiga.“

4) „Projekte yra numatytos išlaidos esamų pastato patalpų pritaikymui tiek, kiek tai susiję su šildymo sistemos įsigijimu ir montavimu, kuris bus finansuojamas projekto lėšomis. VšĮ (duomenys neskelbtini) iš projekto lėšų įsigys ir įrengs visą šildymo sistemą, kurią sudaro du skysto kuro katilai, du cirkuliaciniai siurbliai, kabeliai, hidraulinis indas su temperatūros davikliu, du boilerių temperatūros davikliai, dvi karšto vandens ruošimo talpos, lanksti izoliacija, du termometrai ir du elektriniai tenai. Taip pat projekte numatyta įsigyti oras–oras šilumos siurblius registratūros patalpai ir, esant poreikiui, kitoms patalpoms, siekiant užtikrinti tinkamą mikroklimatą ir energetinį efektyvumą. Visos su šildymo sistemos bei oras–oras šilumos siurblių įsigijimu ir jų montavimu susijusios išlaidos yra nurodytos verslo plano 6 dalyje „Informacija apie ilgalaikį turtą“, kurioje detalizuojamas projekto lėšomis įsigijamas ilgalaikis materialusis turtas ir jo vertės. Kitos pastato pritaikymo išlaidos į projektą neįtrauktos, nes jas atlieka pastato savininkas UAB (duomenys neskelbtini).“

NMA nurodė, jog patikrinus informaciją JAR ir interneto tinklalapyje (duomenys neskelbtini) nustatyta, kad VšĮ (duomenys neskelbtini), į. k. (duomenys neskelbtini), įregistruoti 2025 m. sausio 31 d., buveinės adresas: (duomenys neskelbtini), direktorius C. Y., o dalininkai yra E. Y., F. Y., G. Y., D. Y. Veiklos sritys: stacionarinė globos veikla, stacionarinė pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų globos veikla. Pažymėjo, kad patalpos, kuriose pareiškėja planuoja vykdyti numatytą veiklą, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), nuo 2025 m. birželio 2 d. priklauso nuosavybės teise UAB (duomenys neskelbtini). Patikrinus informaciją JAR ir internetiniame tinklalapyje (duomenys neskelbtini) nustatyta, kad UAB (duomenys neskelbtini), į. k. (duomenys neskelbtini), įregistruota 2025 m. kovo 19 d., buveinės adresas: (duomenys neskelbtini), direktorė E. Y., o akcininkai yra F. Y., D. Y., G. Y. Viena iš nurodytų veiklų taip pat yra globa ir priežiūra. Vadovaujantis Metodika, remiantis duomenimis, esančiais NMA ir kitose informacinėse sistemose ir (arba) dokumentuose, taip pat kita informacija, buvo išnagrinėti pareiškėjos ir panaudos davėjo UAB (duomenys neskelbtini), į. k. (duomenys neskelbtini), galimi ryšiai.

NMA Sprendime Nr. 1 nurodė, kad UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti šiame Kvietime, nes ji nėra NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų. UAB (duomenys neskelbtini) vykdoma veikla (pagal JAR) taip pat yra globos ir priežiūros veikla kaip ir pareiškėjos. Nors Atsakyme į Paklausimą pareiškėja nurodė: „UAB (duomenys neskelbtini), nors steigimo metu UAB (duomenys neskelbtini) įregistravo globos ir priežiūros veiklą, šios veiklos nevykdo ir nevykdys.“ NMA darė išvadą, kad objektyvusis elementas atitinka.

Sprendime Nr. 1 NMA, vertindama subjektyvųjų elementą pagal Metodikos 6.2, 9.1, 9.2, 9.3, 9.4 papunkčiuose numatytus rizikos kriterijus (geografiniai, asmeniniai / teisiniai, ekonominiai ir funkciniai ryšiai), nustatė, kad VšĮ (duomenys neskelbtini), buveinės adresas: (duomenys neskelbtini). Mokyklos pastatas, kurio unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), bus valdomas pagal 2025 m. liepos 2 d. panaudos sutartį iš UAB (duomenys neskelbtini). UAB (duomenys neskelbtini) buveinės adresas: (duomenys neskelbtini). Atsižvelgiant į tai, NMA nustatė, kad rizikos kriterijus „Geografinis ryšys“ atitinka. VšĮ (duomenys neskelbtini), į. k. (duomenys neskelbtini), vykdoma

veikla pagal EVRK kodą 87.30 (stacionarinė pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų globos veikla). UAB (duomenys neskelbtini), į. k. (duomenys neskelbtini), vykdoma veikla taip pat yra globos ir priežiūros veikla. Atsižvelgiant į tai, nustatyta, kad rizikos kriterijus „Ekonominis ryšys“ atitinka. VšĮ (duomenys neskelbtini) ir UAB (duomenys neskelbtini) valdo tie patys asmenys: D. Y., E. Y., F. Y., G. Y. Abiejų įmonių veikla sutampa – tai globos ir priežiūros veikla, tačiau UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti šiame Kvietime, nes ji nėra viešasis juridinis asmuo, NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų. UAB (duomenys neskelbtini) įstaigai (duomenys neskelbtini) panaudos pagrindais suteikė teisę naudotis nekilnojamuoju turtu, kuris bus naudojamas šios įstaigos veiklai. NMA pažymėjo, kad anksčiau fiziniai asmenys: D. Y., E. Y. ir F. Y., G. Y. paramos nesikreipė. NMA nustatė, kad rizikos kriterijus „Asmeninis ir (arba) teisinis ryšys“ atitinka.

Sprendime Nr. 1 nurodoma, jog 2025 m. balandžio 10 d. UAB (duomenys neskelbtini) akcininkai nusprendė padidinti bendrovės įstatinį kapitalą iki 251 000,00 Eur. Kapitalas padidintas akcininkams E. Y. ir F. Y. priklausančiu nekilnojamuoju turtu – žemės sklypu ir jame esančiais pastatais (duomenys neskelbtini). Bendrovė nuo 2025 m. gegužės 22 d. tapo žemės sklypo ir pastatų Nr. (duomenys neskelbtini) savininke. 2025 m. liepos 2 d. UAB (duomenys neskelbtini) panaudos sutarties pagrindu įstaigai (duomenys neskelbtini) išnuomojo mokyklos pastatą, kurio unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), 1 302,32 kv. m plotas, esantį (duomenys neskelbtini). Planuojami (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) seniūnijoje papildys paslaugų pasiūlą kaimiškoje vietovėje, kur šiuo metu nėra nė vienos tokio tipo įstaigos. Senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims vieno kalendorinio mėnesio kaina 1 200,00 eurų. Numatomas kainų lygis – panašus ar mažesnis nei esamų paslaugų rinkos vidurkis (apie 1 100–1 800 Eur / mėn.). NMA Nustatė, kad subjektyvusis elementas atitinka, nes atsižvelgiant į išnagrinėtų kriterijų visumą nustatyta, kad tie patys fiziniai asmenys 2025 m. sausio 31 d. įregistravo VšĮ (duomenys neskelbtini) veiklą ir 2025 m. kovo 19 d. įkūrė UAB (duomenys neskelbtini) bei abi šias įmones valdo. Abiejų įmonių veikla sutampa – tai globos ir priežiūros veikla, tačiau UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti Kvietime, nes ji nėra viešasis juridinis asmuo, NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų. UAB (duomenys neskelbtini) įstaigai, (duomenys neskelbtini) panaudos pagrindais suteikė teisę naudotis nekilnojamuoju turtu – mokyklos pastatu (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), 1302,32 kv. m ploto, esantis (duomenys neskelbtini)), kuris bus naudojamas šios įstaigos veiklai.

Atsižvelgusi į išdėstytą informaciją, NMA padarė išvadą, kad dirbtinai sukurtos sąlygos gauti paramą, nes tie patys fiziniai asmenys C. Y., E. Y., F. Y., G. Y. 2025 m. sausio 31 d. įregistravo VšĮ (duomenys neskelbtini) veiklą ir 2025 m. kovo 19 d. įkūrė UAB (duomenys neskelbtini) bei abi šias įmones valdo. Abiejų įmonių veikla sutampa – tai globos ir priežiūros veikla, tačiau UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti Kvietime ir gauti paramą investicijoms įsigyti, nes ji nėra viešasis juridinis asmuo, NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų. 2025 m. liepos 2 d. buvo pasirašyta panaudos sutartis dėl mokyklos pastato, o 2025 m. rugsėjo 24 d. pateikta Paraiška.

2026 m. vasario 24 d. pareiškėja pateikė skundą ŽŪM dėl Sprendimo Nr. 1, kuriuo prašė panaikinti Sprendimą Nr. 1, atnaujinti Paraiškos vertinimą ir vertinti Projektą pagal jo turinį, atitikimą Kvietimo reikalavimams bei planuojamą socialinį poveikį.

2026 m. kovo 23 d. ŽŪM priėmė Sprendimą Nr. 2, kuriame iš esmės atkartojo Sprendime Nr. 1 išdėstytas aplinkybes, motyvus bei teisinį reglamentavimą. Atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėja skunde nurodė, jog „VšĮ buvo pasirinkta kaip projekto vykdytojas ne siekiant apeiti reikalavimus, o todėl, kad pagal kvietimo sąlygas socialinio verslo projektams su didesniu nei 40 proc. paramos intensyvumu taikomi Gairių reikalavimai, kurie numato, kad tinkamas pareiškėjas turi būti viešasis juridinis asmuo, atitinkantis NVO apibrėžtį ir turintis NVO žymą. UAB pagal šias taisykles negali būti tinkamas pareiškėjas, todėl vienintelė teisėta ir taisykles atitinkanti forma teikti paraišką buvo VšĮ“, t. y. pareiškėja patvirtino NMA argumentą, kad VšĮ (duomenys neskelbtini) buvo įkurta su tikslu paramai gauti, kadangi UAB (duomenys neskelbtini) paramos gauti negalėjo, o tai pagrindžia NMA nustatytą objektyvųjį elementą. Nurodė, jog NMA savo sprendime taip pat aiškiai ir argumentuotai išdėstė nustatytą subjektyvųjį elementą, t. y. geografinį ryšį, ekonominį ryšį, asmeninį

/ teisinį ryšį ir funkcinį ryšį. Pažymėjo, kad skunde pateikiami argumentai ne tik nepaneigia NMA Sprendimo Nr. 1 pagrįstumo, o jį patvirtina. Taip pat pažymėjo, kad NMA, vertindama ir administruodama paraiškas, privalo vadovautis ne tik teisės aktais, bet ir bendraisiais teisės principais, tarp jų ir lygiateisiškumo principu, kuris reiškia, kad visoms paraiškoms ir (ar) pareiškėjams teisės aktai turi būti taikomi vienodai, o atskirų pareiškėjų ir (ar) paraiškų atžvilgiu negali būti taikomos išimties teisės aktų atžvilgiu. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, ŽŪM darė išvadą, kad NMA tinkamai vadovavosi ir pritaikė Vietos projektų administravimo taisyklių, Administravimo taisyklių ir Metodikos nuostatas, NMA Sprendimas Nr. 1 atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus, sprendime nurodytas teisinis ir faktinis pagrindas, kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei administracinio sprendimo motyvai.

Pareiškėja, nesutikdama su ginčijamais Sprendimu Nr. 1 ir Sprendimu Nr. 2 (toliau kartu – ir Sprendimai) pateikė skundą Komisijai iš esmės ginčydama Sprendimuose padarytų išvadų nepagrįstumą faktinėmis aplinkybėmis ir įrodymais.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. 3D-528 „Dėl Vietos projektų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo taisyklių patvirtinimo“, (minėta, toliau – ir Vietos projektų administravimo taisyklės, ginčui aktuali redakcija galiojusi Paraiškos pateikimo metu), Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-102 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklių patvirtinimo“, (minėta, toliau – ir Administravimo taisyklės, ginčui aktuali redakcija galiojusi Paraiškos pateikimo metu), Socialinio ir bendruomeninio verslo vykdymo bei viešųjų paslaugų perdavimo projektų, pateiktų pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencines priemones, gairės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. lapkričio 13 d. įsakymu Nr. 3D-736, (minėta, toliau – ir Gairės, ginčui aktuali Paraiškos pateikimo metu galiojusi redakcija), Dirbtinai sukurtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889, (minėta, toliau – ir Metodika) ir kiti teisės aktai.

Vietos projektų administravimo taisyklės reglamentuoja kaimo vietovių vietos plėtros strategijų (minėta, toliau – ir VPS), įgyvendinamų pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano intervencinę priemonę „Bendruomenių inicijuota vietos plėtra (LEADER)“ (toliau – Priemonė) įgyvendinimo – kaimo vietovių vietos projektų (toliau – vietos projektai) ir kaimo vietovių vietos veiklos grupių (toliau – VVG) teritorinio ir tarptautinio bendradarbiavimo (toliau – VVG bendradarbiavimo projektai) teikimo, vertinimo, tvirtinimo, jų įgyvendinimo valdymo ir kontrolės – tvarką (2 punktas). Šiomis taisyklėmis turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami vietos ir VVG bendradarbiavimo projektų paraiškas, <...> ir institucijos, atliekančios projektų paraiškų atranką, vertinimą ir projektų įgyvendinimo priežiūrą pagal Priemonę. Paramos teikimo ir administravimo tvarka, kiek to nereglamentuoja šios taisyklės, nustatyta Administravimo taisyklėse (3 punktas).

Vietos projektų administravimo taisyklių 7 punkte nurodyta, kad tinkamumo sąlygos ir reikalavimai paramai gauti nustatomi pareiškėjui, pareiškėjo partneriui, projekto paraiškai, tinkamoms finansuoti išlaidoms, tinkamam nuosavam indėliui ir turi būti įvykdytos iki galo tam, kad projekto paraiška būtų pripažinta tinkama paramai gauti. Tinkamumo finansuoti sąlygos ir reikalavimai paramai gauti nustatomi Administravimo taisyklėse, šiose taisyklėse ir kvietime teikti vietos projektų paraiškas <...> (8 ir 20 punktai). Tinkamumo sąlygos ir reikalavimai, susiję su pareiškėju numatyti Administravimo taisyklių 124 punkte ir šiose taisyklėse (9 punktas). Paramos neteikimo atvejai projektams numatyti Administravimo taisyklių 125 punkte (12 punktas).

Kvietimo, pagal kurį pareiškėja VšĮ (duomenys neskelbtini) pateikė Paraišką, 3 dalyje išdėstyti teisės aktai, reglamentuojantys vietos projektų atrankos ir įgyvendinimo tvarką, tarp kurių

inter alia (taip pat, be kita ko) 3.4 ir 5.3 papunkčiuose nustatyta, jog projektų, įskaitant ir pareiškėjos teikto Projekto, atrankai privaloma laikytis Gairėse numatytų reikalavimų ir su paramos paraiška teikti jose numatytus dokumentus. Tokia taisyklė nustatyta ir pačių Gairių 3 punkte, numatančiame, jog Gairės privalomos rengiant, be kita ko, socialinio verslo, veikiančio pagal modelį, kai išnaudojant rinkos mechanizmus, pelno siekimas susiejamas su visuomenei naudingais tikslais ir prioritetais, remiamasi socialiai atsakingo verslo bei viešojo ir privataus sektorių partnerystės nuostatomis, taikomos socialinės inovacijos, vietos ir SK projektai. Gairių 4 punkte imperatyviai nustatyta, jog socialinio verslo, bendruomeninio verslo ir viešųjų paslaugų perdavimo projektai (toliau – Projektai), neatitinkantys Gairių nuostatų, negali būti finansuojami pagal LEADER ir SK intervencines priemones.

Pagal Gairių 8.1 papunktį, tinkami pareiškėjai gali būti viešieji juridiniai asmenys, atitinkantys Gairių 10 punkte nurodytas specialiąsias tinkamumo sąlygas pareiškėjams. Specialiosios tinkamumo sąlygos taikomos pareiškėjams, kai teikiamas socialinio verslo projektas – pareiškėjas yra įstaigos, įsteigtos ir veikiančios pagal Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymą arba Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą, kurių veikla atitinka nevyriausybiinių organizacijų (toliau – NVO) apibrėžtį ir kurios įgijusios NVO žymą, taip pat labdaros ir paramos fondai, įsteigti ir veikiantys pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą, kurių veikla atitinka NVO apibrėžtį ir kurie įgiję NVO žymą, ir religinės bendruomenės ir bendrijos, veikiančios pagal Religiniių bendruomenių ir bendrijų įstatymą, kurių veikla atitinka NVO apibrėžtį ir kurios įgijusios NVO žymą (Gairių 10.1.1 papunktis).

Ginčui aktualios Administravimo taisyklės, nustatančios Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano (toliau – Strateginis planas) bei šio plano intervencinių priemonių (toliau – intervencinė priemonė) administravimo tvarką (1 punktas). Administravimo taisyklių 8 punkte numatyta, kad vadovaujančioji institucija (toliau – VI) yra Žemės ūkio ministerija (minėta, toliau – ir ŽŪM). VI atsako už efektyvų, veiksmingą ir tinkamą Strateginio plano administravimą ir įgyvendinimą.

NMA, pagal Administravimo taisyklių 13.6–13.8 papunkčius, VI nustatyta tvarka pagal atskiras intervencines priemones, skelbia kvietimus teikti paramos paraiškas, teikia galimiems pareiškėjams informaciją, kurios reikia paramos paraiškoms ir (ar) projektams parengti ir pateikti, priima ir registruoja pateiktas paramos paraiškas (išskyrus intervencines priemones, kurių paramos paraiškų priėmimo tvarka nustatyta intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklėse); atlieka pagal intervencines priemones pateiktų paramos paraiškų vertinimą <...>, tikrina, ar pareiškėjas atitinka nustatytus tinkamumo gauti paramą sąlygas bei reikalavimus, išlaidų tinkamumą, atlieka paramos paraiškų atrankos vertinimą, tikrina pateiktos informacijos teisingumą, atlieka patikras vietoje, vertina projektų rizikingumą, rengia projektų vertinimo ataskaitas ir, vadovaudamasi intervencinių priemonių įgyvendinimo taisyklėse numatyta tvarka, teikia jas VI, kai NMA atlieka paramos paraiškų atranką, informaciją apie priimtą sprendimą dėl paramos paraiškų atrankos teikia VI (išskyrus intervencines priemones, kurių įgyvendinimo taisyklėse nustatyta kita administravimo tvarka); priėmusi sprendimą dėl projektų atrankos arba gavusi tokį VI sprendimą, apie šį sprendimą informuoja pareiškėjus, prireikus, vadovaudamasi intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatyta tvarka <...>.

Administravimo taisyklių III skyriaus antrame skirsnyje reglamentuota paramos paraiškų administravimo procedūra, nustatanti, be kita ko, paramos paraiškų vertinimo procedūrą, kurią atlieka NMA (88 punktas). Paramos paraiškų vertinimą sudaro šios dalys: atrankos vertinimas (kai taikoma); tinkamumo skirti paramą vertinimas (87 punktas). Šių taisyklių 90 punkte numatyta, jog jeigu dėl paramos paraiškoje pateiktos neišsamios ar netikslios informacijos, trūkstamų dokumentų NMA negali įvertinti paramos paraiškos, ji turi paprašyti pareiškėjo pateikti papildomus dokumentus ir (arba) informaciją.<...>. Pagal bendrąją paraiškų vertinimo taisyklę, nustatytą Administravimo taisyklių 93 punkte, visos pateiktos paramos paraiškos turi būti vertinamos pagal intervencinių priemonių įgyvendinimo taisyklėse nustatytas tinkamumo sąlygas ir reikalavimus bei atrankos kriterijus paramai gauti ir šie kriterijai vertinimo metu negali būti keičiami, išskyrus techninio pobūdžio pakeitimus. Paramos paraiškos atrankos kriterijai bei tinkamumas gauti paramą vertinami

pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, Registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po NMA paklausimo. Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamas Registruose esančiais duomenimis (Administravimo taisyklių 94 punktas).

Administravimo taisyklių 107 punkte nurodyta, kad tinkamumo skirti paramą vertinimo metu yra nustatoma, ar paramos paraiška yra tinkama finansuoti pagal atitinkamą intervencinę priemonę, atsižvelgiant į šiose Taisyklėse nurodytas bendrąsias tinkamumo sąlygas ir reikalavimus, Strateginio plano ir konkrečios intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatytas tinkamumo sąlygas ir reikalavimus.<...>. Atliekant tinkamumo skirti paramą vertinimą, NMA, be kita ko, turi įvertinti pareiškėjo ir partnerių (kai paramos paraiška teikiama su partneriais) tinkamumą (108.1 papunktis). Administravimo taisyklių 123 punkte numatyta, jog tinkamumo sąlygos ir reikalavimai gauti paramą nustatomi Strateginiame plane, šiose taisyklėse ir (arba) intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklėse. Administravimo taisyklių 124 punkte nustatytos bendrosios tinkamumo sąlygos ir reikalavimai (taikoma jeigu intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklėse nenustatyta kitaip), tarp kurių nurodyta: paramos paraiškos tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, Registruose esančius duomenis. Jei šie duomenys skiriasi nuo Registruose esančių duomenų, vadovaujamas Registruose esančiais duomenimis (124.1 papunktis); paramos paraišką teikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju intervencinės priemonės įgyvendinimo taisyklėse (124.2 papunktis).

Administravimo taisyklių 125 punkte reglamentuoti paramos neteikimo atvejai. Šių taisyklių 125.1 papunktyje nustatyta, kad parama neteikiama jei, vadovaujantis Europos Sąjungos (toliau – ir ES) teisės aktais ir Metodika, nustatoma, kad sąlygos paramai gauti buvo dirbtinai sukurtos. Nustačius, kad sąlygos paramai gauti buvo dirbtinai sukurtos, paramos paraiška įvertinama neigiamai ir teikiama svarstyti projektų atrankos komitetui. NMA priėmus galutinį sprendimą, kad sąlygos paramai gauti buvo dirbtinai sukurtos, NMA apie tokias paramos paraiškas per 5 darbo dienas informuoja teisėsaugos institucijas.

Nagrinėjamo ginčo atveju pareiškėjai VŠĮ (duomenys neskelbtini) parama Projektui pagal pateiktą Paraišką nebuvo skiriama būtent nustačius, jog sąlygos paramai gauti buvo dirbtinai sukurtos. Ši išvada buvo priimta remiantis Metodikos nuostatomis, įvertinus ES nuostatas bei Europos Teisingumo Teismo (minėta, toliau – ir ETT) praktiką.

Metodikos 1 punkte reglamentuota, jog šis teisės aktas nustato tvarką, pagal kurią nustatomos dirbtinai sukurtos sąlygos paramai gauti pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2015 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. C(2015)842 (toliau – KPP), priemonės ir Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano, patvirtinto Europos Komisijos 2022 m. lapkričio 21 d. sprendimu Nr. C(2022)8272 (toliau – SP), intervencines priemones.

Metodika turi vadovautis asmenys, atliekantys KPP priemonių ir SP intervencinių priemonių paraiškų vertinimą, administruojantys paramos gavėjų projektus ar vykdančys jų priežiūrą. Atlikdama rizikų vertinimą dėl galimo dirbtinio sąlygų gauti paramą kūrimo, taip pat tirdama galimus dirbtinai sukurtų sąlygų atvejus, Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (minėta, toliau – ir NMA) vadovaujasi Metodika, 2 punkte nurodytais, taip pat kitais teisės aktais bei dokumentais, savo vidaus procedūromis, tam tikslui kuria ir (ar) naudoja būtinus įrankius bei priemones (Metodikos 4 punktas). Pagal Metodikos 5.1 papunktį, dirbtinai sukurtos sąlygos gauti paramą – vieno ar kelių fizinių ir (arba) juridinių asmenų sukurtos, taip pat ir kuriamos sąlygos apeiti teisės aktų reikalavimus ir (arba) įgyti paramos tikslams prieštaraujanti pranašumą paramai gauti.

Metodikos 6 punkte nustatyta, jog jei projektas pagal Metodikos priede detalizuotus rizikos kriterijus galimai atitinka dirbtinai sukurtas sąlygas paramai gauti (tiek paraiškos vertinimo, tiek projekto administravimo ar priežiūros metu), būtina papildomai įvertinti (atsižvelgiant į ETT sprendimus bylose Nr. C-434/12 ir Nr. C-110/13 bei ETT rekomendacijas dėl šių bylų): 6.1. objektyvius elementus, kuriais remiantis daroma išvada, kad nebus galima pasiekti paramos tikslų; 6.2. subjektyvius elementus, kuriais remiantis daroma išvada, kad dirbtinai sukūrus sąlygas

paramai gauti, buvo išimtinai siekiama įgyti paramos skyrimo tikslams prieštaraujantį pranašumą. Dirbtinai sukurtų sąlygų gauti paramą rizikos kriterijus (toliau – rizikos kriterijus) – dirbtinai sukurtų sąlygų gauti paramą vertinimo pagrindas, matas (Metodikos 5.2 papunktis).

Metodikos 7 punkte numatyta, jog nustatydamas, ar sąlygos paramai gauti buvo dirbtinai sukurtos, NMA gali remtis ne vien kriterijais, nusakančiais geografinius, ekonominius, funkcinis ir teisinius ir (arba) asmeninius ryšius, bet ir kitais požymiais, rodančiais, kad būtų sąmoningo asmenų veikimo ar veiksmų derinimo. Nustačius sąmoningo asmenų veikimo ar veiksmų derinimo požymius, nepriklausomai nuo rizikos kriterijų skaičiaus, atliekamas išsamus vertinimas kaip nurodyta Metodikos 8 punkte, numatančiame, jog NMA, konstatuodama, kad sąlygos paramai gauti buvo dirbtinai sukurtos, turi įvertinti rizikos kriterijų ir juos papildančių aplinkybių visumą sudarančius objektyvius ir subjektyvius elementus, nurodytus Metodikos 6 punkte.

Metodikos 9 punkte nurodyta, kad paraiškos vertinimo metu, remiantis duomenimis, esančiais NMA ir kitose informacinėse sistemose ir (arba) dokumentuose, taip pat kita informacija, turi būti išnagrinėti projekto galimi ryšiai nustatant, ar egzistuoja šie rizikos kriterijai, numatyti Metodikos priede: projekto (projektų) įgyvendinimo vieta (geografinis ryšys); projekte (projektuose) numatyta vykdyti arba vykdoma veikla (ekonominis ryšys); susiję asmenys, susiję projektai, partnerinės įmonės (teisinis ir (arba) asmeninis ryšys) (vertinant susijusių asmenų rizikos kriterijų, atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 8 straipsnio 4¹ dalį, kurioje nustatyta, kad teikiant finansinę paramą, tik sutuoktiniai yra laikomi susijusiais asmenimis); projekto funkcinis nesavarankiškumas (funkcinis ryšys).

Metodikos priede nurodyti sekantys rizikos kriterijai ir juos detalizuojantys požymiai:

- 1) Projekto (projektų) įgyvendinimo vieta (geografinis ryšys). Požymiai: 1. Keli fiziniai ir (arba) juridiniai asmenys planuoja įgyvendinti ir (arba) įgyvendina projektus ir (arba) vykdo veiklą tuose pačiuose ar gretimuose pastatuose ir (arba) tuose pačiuose / gretimuose žemės sklypuose (nuosavybės, nuomos arba kitais teisėtais valdymo pagrindais). 2. Kelių fizinių ir (arba) juridinių asmenų ar jų vykdomos veiklos registracijos vieta, projektų įgyvendinimo ar vykdomos veiklos vieta yra ta pati. 3. Ta pati fizinių ir (arba) juridinių asmenų investicijų, įrangos, įrengimų, medžiagų saugojimo, gyvulių laikymo vieta.); 2) Projekte (projektuose) numatyta vykdyti arba vykdoma veikla (ekonominis ryšys). Požymis – skirtinguose projektuose ar versluose numatyta vykdyti ir (arba) vykdoma tokia pat ar ją papildanti veikla (vykdoma veikla arba dalis veiklos toje pat atitinkamoje rinkoje arba gretimose rinkose); 3) Susiję asmenys, susiję projektai, partnerinės įmonės (teisinis ir (arba) asmeninis ryšys). Požymiai: 1. Tas pats asmuo ir (arba) kartu veikiančių asmenų grupė yra skirtingų projektų paraiškas pateikusių ir (arba) projektus įgyvendinančių subjektų vadovai ar dalininkai. 2. Tas pats asmuo ir (arba) kartu veikiančių asmenų grupė yra vadovai ar dalininkai kelių veiklos subjektų, tarp kurių yra ir subjektų, pateikusių projektų paraiškas ir (arba) įgyvendinančių projektus. 3. Fizinių ir (arba) juridinių asmenų susietumas, kuris vertinamas remiantis SVVPI, ETT bylomis; 4) Projekto funkcinis nesavarankiškumas (funkcinis ryšys). Požymiai: 1. Skirtingų pareiškėjų, paramos gavėjų ir (ar) kitų subjektų planuojama arba vykdoma veikla daro įtaką viena kitai (pvz., galutiniam vykdomos veiklos rezultatui gauti reikia dviejų ar daugiau subjektų vykdomos veiklos ir (arba) investicijų). 2. Atskleistas (pvz., pagal įgaliojimą, atstovavimo (agentavimo) sutartį) ir (arba) neatskleistas atstovavimas. 3. Verslo subjektas ar veikla prieš paraiškos pateikimą buvo padalinti. 4. Keli subjektai keičiasi ar naudojami tais pačiais įrengimais, įranga, darbuotojų darbu ar kitais ištekliais, išskyrus atvejus, kai su paramos skyrimu susijusiuose teisės aktuose aiškiai įvardyta, kad tokia situacija laikoma įprasta ir (arba) skatinama subjektų bendradarbiavimo forma (pvz.: kooperacija, paramos priemonės, skirtos subjektų bendradarbiavimui skatinti ir pan.). 5. Verslai įsteigti ir (arba) įsigyti panašiu metu. 6. Projektų investicijos išsilygijos iš tų pačių ir (arba) nesavarankiškų asmenų. 7. Panašumai projektų dokumentuose (pvz., panašūs projektų verslo planai, dokumentuose randamos tos pačios klaidos ir pan.) 8. Tos pačios projektų konsultavimo ar buhalterinės apskaitos įmonės ir (arba) asmenys. 9. Sutampa kelių fizinių ir (arba) juridinių asmenų kontaktiniai duomenys (telefonas, el. paštas, faksas, pašto dėžutė, ūkininko registracijos vieta ar kt.). 10. Komerciniuose santykiuose vyrauja vienas tiekėjas ir (arba) klientas. 11. NMA atliekamose patikrose skirtingiems subjektams atstovauja ir (arba) jose dalyvauja tie patys asmenys. 12. Skirtingi

subjektai ar skirtinguose projektuose dalijamasi ta pačia infrastruktūra (pvz.: vandentiekio, šildymo, elektros, ryšių sistemos, keliai, aikštelės ir kt.). 13. Verslo subjektai vienas kitam teikia finansines paslaugas (pvz.: paskolas, garantijas, laidavimą). 14. Visa ar dalis projekto tikslams pasiekti būtina įranga, įrenginiai, nekilnojamasis turtas nevaldomi nuosavybės teise, išskyrus atvejus, kai su paramos skyrimu susijusiuose teisės aktuose aiškiai įvardyta, kad tokia situacija laikoma įprasta ir (arba) skatinama subjektų bendradarbiavimo forma (pvz.: kooperacija, paramos priemonės, skirtos subjektų bendradarbiavimui skatinti, ir pan.).

Minimalus rizikos kriterijų skaičius tyrimui dėl dirbtinai sukurtų sąlygų pradėti nenustatomas (Metodikos 10 punktas). Nustačius, kad sąlygos paramai gauti buvo dirbtinai sukurtos, paraiška įvertinama kaip neatitinkanti tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų. NMA apie tokias paramos paraiškas informuoja teisėsaugos institucijas (Metodikos 11 punktas).

Vertinant ginčo teisinį santykį, būtina pažymėti, kad tiek specialieji paramos teikimą reglamentuojantys teisės aktai, tiek ir bendrieji viešojo administravimo subjekto veiklai taikomi teisės aktai, kaip VAI, nustato pareigą priimant sprendimus juos pagrįsti ir motyvuoti tiek teisės normomis, tiek jas susiejant su konkrečiu atveju nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis.

VAI 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta, jog administraciniame sprendime turi būti nurodyta: <...> 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai.

VAI administraciniam sprendimui nustatytų reikalavimų aiškinimas išsamiau detalizuojamas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo suformuotoje praktikoje, kurioje nurodoma, tikrinant viešojo administravimo subjekto sprendimą (bendrine prasme) VAI 10 straipsnio aspektu turi būti nustatyta, ar asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2023 m. vasario 22 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-105-502/2023, 2023 m. gruodžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1257-968/2023 ir kt.). Esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr., pvz., LVAT 2012 m. liepos 20 d. nutartį administracinėje byloje A⁵²⁰-2294/2012, 2015 m. vasario 18 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A³⁹⁸-442/2015, 2017 m. balandžio 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-131-822/2017). Tuo tarpu pareigos nustatyti juridinių faktų visetą, būtiną ir pakankamą teisės normai taikyti, nesilaikymas nedera nei su gero administravimo principo, nei su VAI 10 straipsnio imperatyvais (LVAT 2016 m. rugpjūčio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2617-575/2016, 2018 m. liepos 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018).

Ginčo atveju NMA Sprendimu Nr. 1, įvertinusi Paraiškoje ir Atsakyme į Paklausimą pateiktus duomenis, vadovaujantis Metodika, remiantis duomenimis, esančiais NMA ir kitose informacinėse sistemose ir (arba) dokumentuose, taip pat kita informacija, išnagrinėjo pareiškėjos ir panaudos davėjo UAB (duomenys neskelbtini), į. k. (duomenys neskelbtini), galimus ryšius.

Nagrinėjant objektyviojo elemento egzistavimą, aptartas Reglamento (ES) Nr. 1305/20138 4 straipsnis, kuriame nurodyti paramos tikslai: a) skatinti žemės ūkio konkurencingumą; b) užtikrinti tvarų gamtos išteklių valdymą ir klimato politikos veiksmus; c) užtikrinti subalansuotą teritorinę kaimo ekonomikos ir bendruomenių plėtrą, be kita ko, kurti darbo vietas ir jas išlaikyti. Atsižvelgiant į Kvietimo 1.11, 1.2 papunkčių nuostatas bei įvertinus, jog pareiškėjos Projekte numatytas 95 proc. paramos intensyvumas, prašoma 94 027,80 Eur paramos, Projekto tikslas ir esmė: planuojamos teikti ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugos kaimiškoje vietovėje, spręsta, kad pareiškėjas turi atitikti Vietos projektų administravimo taisyklių 20.3 papunktį, kuriame nurodyta, jog jeigu vietos projekte numatytos investicijos naujo socialinio arba bendruomeninio verslo kūrimui ar esamo socialinio arba bendruomeninio verslo plėtrai, arba viešųjų paslaugų perdavimui, kai taikomas didesnis nei 40 proc. paramos intensyvumas, vietos projektas turi atitikti sąlygas ir reikalavimus, nustatytus Gairėse. Gairių 8.1 papunktyje ir 10 punkte nurodytų specialiųjų tinkamumo sąlygų pareiškėjams pagrindu, padaryta išvada, jog UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti šiame Kvietime, nes ji nėra NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų. Nurodyta UAB (duomenys neskelbtini) vykdoma veikla (pagal JAR) taip pat yra globos ir priežiūros

veikla kaip ir pareiškėjos. Nepaisant to, jog Atsakyme į Paklausimą Pareiškėja nurodė: „UAB (duomenys neskelbtini), nors steigimo metu UAB (duomenys neskelbtini) įregistravo globos ir priežiūros veiklą, šios veiklos nevykdo ir nevykdys.“ NMA konstatavo, kad objektyvusis elementas atitinka, nes UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti šiame Kvietime, kadangi ji nėra viešasis juridinis asmuo, NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų.

Pareiškėja su šia išvada nesutinka ir teigia, jog NMA nenurodė, kokie konkretūs objektyvūs elementai buvo nustatyti, kokiais faktais grindžiama išvada, kad projekto tikslai nebus pasiekti ir teigia, kad NMA nepateikė pagrindimo, kaip aplinkybė, kad UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo būti pareiškėjas pagal konkretų kvietimą, savaime reiškia, kad Pareiškėjo projektas negali pasiekti paramos tikslų.

NMA, nesutikdama su pareiškėjos argumentais nurodo, kad Sprendime Nr. 1 buvo aiškiai įvertinta, ar pareiškėjos pateiktas Projektas atitinka paramos priemonės tikslus ir ar jo įgyvendinimas nėra formalus būdas gauti paramą pažeidžiant taisykles. Sprendime Nr. 1 objektyvusis elementas buvo nustatytas pagrįstai, remiantis tiek teisinėmis nuostatomis, apibrėžiančiomis paramos tikslus, tiek faktinėmis aplinkybėmis, kurios leidžia daryti išvadą apie dirbtinį sąlygų sukūrimą siekiant gauti paramą. Pabrėžė, jog Sprendimas Nr. 1 priimtas ne dėl Projekto rodiklių pasiekimo ar kitų aspektų, o dėl to, kad pareiškėja kartu su NMA Sprendime Nr. 1 nurodytais fiziniais ir juridiniais asmenimis savo veiksmis siekė gauti naudos, kuri konkrečiu atveju neatitinka Lietuvos kaimo plėtros programoje ir įgyvendinimo taisyklėse numatytų tikslų ir prioritetų, ir įgyti paramos skyrimo tikslams prieštaraujantį pranašumą, sukūrė dirbtines sąlygas.

Komisija, vertindama proceso šalių argumentus, primena, jog pagal Metodikos 5.1 papunktį, dirbtinai sukurtos sąlygos gauti paramą – vieno ar kelių fizinių ir (arba) juridinių asmenų sukurtos, taip pat ir kuriamos sąlygos apeiti teisės aktų reikalavimus ir (arba) įgyti paramos tikslams prieštaraujantį pranašumą paramai gauti. Nustatius, kad galimai yra dirbtinai sukurtos sąlygos paramai gauti vertinami objektyvieji ir subjektyvieji elementai, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (minėta, toliau – ir ETT) sprendimus byloje Nr. C-434/12 ir Nr. C-110/13.

Šiuo aspektu LVAT yra pasisakęs, kad pagal Metodiką NMA, nustatydamą galimai neteisėtas sąlygas paramai gauti, privalo įvertinti ne tik pagrindinius rizikos kriterijus (geografiniai, ekonominiai, funkciniai ir teisiniai ir (arba) asmeniniai su panašiais projektais susijusių asmenų ryšiai), bet gali remtis ir kitais požymiais, kuriais įrodoma, kad būta sąmoningo asmenų veiksmų derinimo (LVAT 2023 m. lapkričio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2077-575/2023). ETT 2013 m. rugsėjo 12 d. sprendime byloje Nr. C-434/12 pažymėta, kad, siekiant įrodyti potencialaus tokios pagalbos gavėjo piktnaudžiavimą būtina objektyvių aplinkybių, iš kurių matyti, kad, nors taikytinuose teisės aktuose numatytos sąlygos formaliai įvykdytos, juose numatytas tikslas nepasiektas, visuma ir subjektyvus elementas, kurį sudaro siekis gauti naudos pagal Sąjungos teisės aktus, dirbtinai sukuriant jame numatytas sąlygas šiai naudai gauti (šiuo klausimu žr. 2005 m. liepos 21 d. Sprendimo Eichsfelder Schlachtbetrieb, C-515/03, Rink. p. I-7355, 39 punktą ir nurodytą teismo praktiką). Šių dviejų elementų buvimą turi nustatyti nacionalinis teismas ir jų įrodymai turi būti pateikti pagal nacionalinę teisę, jeigu tai nekenkia Sąjungos teisės veiksmingumui (šiuo klausimu žr. 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendimo Emsland-Stärke, C-110/99, Rink. p. I-11569, 54 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

Taip pat minėtoje byloje ETT yra išaiškinęs, jog Europos Sąjungos paramą reglamentuojančių teisės aktų normų aiškinimui reikalingas objektyvus ir subjektyvus elementas. Kiek tai susiję su pirmuoju elementu, turi būti įvertintos objektyviosios aplinkybės, kuriomis remiantis būtų galima daryti išvadą, kad nebus galima pasiekti Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai paramos schema siekiamo tikslo. Kiek tai susiję su antruoju elementu, teismas turi įvertinti objektyvius įrodymus, kuriais remiantis būtų galima daryti išvadą, kad dirbtinai sukūrus sąlygas, reikalingas išmokoms pagal ŽŪFKP paramos schemą gauti, paraiškos teikėjas išimtinai siekė įgyti šios schemos tikslams prieštaraujantį pranašumą. Šiuo tikslu teismas gali remtis ne vien tokiais elementais, kaip antai teisiniai, ekonominiai ir (arba) asmeniniai su panašiais investiciniais projektais susijusių asmenų ryšiai, bet ir požymiais, liudijančiais buvus sąmoningo tų asmenų veiksmų derinimo.

Komisija, įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes dėl pareiškėjos VŠĮ (duomenys neskelbtini) su Paraiška pateikto Projekto, taip pat nustatytas sąsajas su UAB (duomenys neskelbtini), veikiančia toje pačioje srityje kaip ir pareiškėja, aplinkybę, jog UAB (duomenys neskelbtini) nuosavybės teise valdomas mokyklos pastatas (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)) pagal 2025 m. liepos 2 d. panaudos sutartį perduotas valdyti pareiškėjai, taip pat įvertinus, jog minėto pastato pritaikymas pareiškėjos Projekte numatyta veikla vykdyti planuojamas įgyvendinti UAB (duomenys neskelbtini), o pareiškėja, gavusi paramą, planavo projektinių lėšų dalį investuoti į pastato šildymo sistemą, kas yra tiesiogiai susiję su pastato, priklausančio UAB (duomenys neskelbtini) turto verte, sprendžia, kad NMA išvada, jog aplinkybių visuma leidžia daryti išvadą, kad per pareiškėją VŠĮ (duomenys neskelbtini) buvo siekiama sudaryti sąlygas gauti paramą subjektui, neatitinkančiam nustatytų reikalavimų, yra teisinga ir pagrįsta.

Komisija pritaria, jog tokiu būdu formaliai buvo laikytasi Kvietimo sąlygų, tačiau iš esmės iškreipiamas paramos teikimo tikslas. Ir nors pareiškėja teigia, kad Projektas atitinka Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 4 straipsnyje nurodytus kaimo plėtros ir darbo vietų kūrimo tikslus, t. y. kad projekto metu planuojama sukurti socialines paslaugas kaimiškoje vietovėje ir sukurti 10 darbo vietų, tačiau sutinkama su atsakovės NMA argumentu, jog tikslai turi būti pasiekti ne bet kaip, o įsipareigojant, kad tiek prieš Paraiškos pateikimą nebūtų kuriamos dirbtinai sąlygos paramai gauti, tiek ir nuo Paraiškos pateikimo dienos iki Projekto kontrolės laikotarpio pabaigos užtikrinti, kad nebus dirbtinai sukurtų sąlygų gauti paramą.

Atkreiptinas dėmesys į tai, jog nors Atsakyme į Paklausimą bei posėdžio metu pareiškėjos atstovės nurodė, kad UAB (duomenys neskelbtini) steigimo metu įregistravo globos ir priežiūros veiklą, tačiau šios veiklos nevykdė ir nevykdys, Paraiškos vertinimo metu atsakovė NMA neturėjo jokių faktinių ir juridinių garantijų, kad situacija nepasikeis ir pareiškėjai suteiktomis paramos lėšomis minėta bendrovė nesinaudos. Be to, ginčo vertinimui esminės reikšmės neturi pareiškėjos atstovių posėdžio metu pateikta informacija, kad UAB (duomenys neskelbtini) įregistruota globos ir priežiūros veiklą yra išregistruota prieš 2-3 mėnesius, kadangi šis juridinis veiklos koregavimas atliktas po Sprendimo Nr. 1 priėmimo dienos. Todėl, Komisijos vertinimu, ši faktinė aplinkybė, net ir esant subjektyviai intencijai įrodyti, jog bendrovė neturėjo poreikio vykdyti tą pačią veiklą kaip ir pareiškėja, niekaip negalėjo būti nekvestionuojamu pagrindu atsakovei sprendžiant dėl paramos teikimo.

Apibendrinant visumą byloje nustatytų aplinkybių, sprendžiama, jog objektyvusis elementas, reiškiantis, jog galima parama naudosis kitas Projekte nedalyvavęs asmuo ir pareiškėjai nebus galima pasiekti paramos tikslų, yra nustatytas pagrįstai.

Atsakovei NMA, sprendžiant dėl Paraiškos tinkamumo paramai gauti, Metodikos 6.2 papunkčio pagrindu buvo įvertintas subjektyviojo elemento, kuriuo remiantis daroma išvada, kad dirbtinai sukūrus sąlygas paramai gauti, buvo išimtinai siekiama įgyti paramos skyrimo tikslams prieštaraujantį pranašumą, egzistavimas. Buvo nagrinėti keturi pagrindiniai rizikos kriterijai, t. y. projekto (projektų) įgyvendinimo vieta (geografinis ryšys), projekte (projektuose) numatyta vykdyti arba vykdoma veikla (ekonominis ryšys), susiję asmenys, susiję projektai, partnerinės įmonės (teisinis ir (arba) asmeninis ryšys), projektų funkcinis nesavarankiškumas (funkcinis ryšys) (Metodikos 9.1–9.4 papunkčiai).

Kaip jau minėta, ETT 2013 m. rugsėjo 12 d. sprendime byloje Nr. C-434/12 pažymėta, kad, kiek tai susiję su antruoju (subjektyviuoju) elementu, teismas turi įvertinti objektyvius įrodymus, kuriais remiantis būtų galima daryti išvadą, kad dirbtinai sukūrus sąlygas, reikalingas išmokoms pagal ŽŪFKP paramos schemą gauti, Paraiškos teikėjas išimtinai siekė įgyti šios schemos tikslams prieštaraujantį pranašumą. Šiuo tikslu teismas gali remtis ne vien tokiais elementais, kaip teisiniai, ekonominiai ir (arba) asmeniniai su panašiais investiciniais projektais susijusių asmenų ryšiai, bet ir požymiais, liudijančiais buvus sąmoningo tų asmenų veiksmų derinimo. Šių dviejų elementų buvimą turi nustatyti nacionalinis teismas ir jų įrodymai turi būti pateikti pagal nacionalinę teisę, jeigu tai nekenkia Europos Sąjungos teisės veiksmingumui (sprendimo 29, 30 pastraipos, rezoliucinė dalis). Dėl subjektyviojo elemento ETT taip pat nurodė, kad nacionalinis teismas turi nustatyti tikrąjį ginčijamos finansavimo paraiškos turinį ir reikšmę; prie aplinkybių, į kurias minėtas teismas gali

atsižvelgti, siekdamas nustatyti, kad išmokoms iš ŽŪFKP gauti reikalingos sąlygos sukurtos dirbtinai, priskiriami teisiniai, ekonominiai ir (arba) asmeniniai su atitinkama investicine operacija susijusių asmenų ryšiai (sprendimo 39, 40 pastraipos). Šis subjektyvus elementas gali būti nustatytas visų pirma įrodžius įvairių paraiškas dėl paramos pagal EŽŪFKP paramos schemą pateikusių investuotojų susitarimą, galintį pasireikšti sąmoningo veiksmų derinimo forma, ypač kai investiciniai projektai yra tapatūs ir kai šiuos projektus sieja geografinis, ekonominis, funkcinis, teisinis ir (arba) asmeninis ryšys (41 pastraipa).

LVAT yra išaiškinęs, jog nacionalinis teismas, sprenddamas paramos klausimus, turi atsižvelgti į paramos tikslus, tikrąjį ginčijamos finansavimo paraiškos turinį ir reikšmę, o susijusių asmenų ryšiai ETT nėra detalizuojami, jų išsamus sąrašas nėra pateikiamas ir paliekama spręsti nacionalinio teismo diskrecijai (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. balandžio 10 d. sprendimą Nr. eA-349-629/2019 ir kt.).

Ginčo Sprendime Nr. 1 padarytos išvados: 1) subjektyvusis elementas atitinka, nes atsižvelgiant į išnagrinėtų rizikos kriterijų visumą nustatyta, kad tie patys fiziniai asmenys 2025 m. sausio 31 d. įregistravo pareiškėjos veiklą ir 2025 m. kovo 19 d. įkūrė UAB (duomenys neskelbtini) bei abi šias įmones valdo. Abiejų įmonių veikla sutampa – tai globos ir priežiūros veikla, tačiau UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti Kvietime, nes ji nėra viešasis juridinis asmuo, NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų. UAB (duomenys neskelbtini) pareiškėjai panaudos pagrindais suteikė teisę naudotis nekilnojamuoju turtu – mokyklos pastatu (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), 1302,32 kv. m ploto, (duomenys neskelbtini)), kuris bus naudojamas šios įstaigos veiklai; 2) dirbtinai sukurtos sąlygos gauti paramą, nes tie patys fiziniai asmenys C. Y., E. Y., F. Y., G. Y. 2025 m. sausio 31 d. įregistravo pareiškėjos veiklą ir 2025 m. kovo 19 d. įkūrė UAB (duomenys neskelbtini) bei abi šias įmones valdo. Abiejų įmonių veikla sutampa – tai globos ir priežiūros veikla, tačiau UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti Kvietime ir gauti paramą investicijoms įsigyti, nes ji nėra viešasis juridinis asmuo, NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų. 2025 m. liepos 2 d. buvo pasirašyta panaudos sutartis dėl mokyklos pastato, o 2025 m. rugsėjo 24 d. pateikta Paraiška.

Komisija, vertindama subjektyviojo elemento nustatymo pagrindimą Sprendime Nr. 1 nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis, byloje pateiktų duomenų visuma bei posėdžio metu šalių pateiktų paaiškinimų pagrindu, sutinka su Sprendime Nr. 1 padarytomis išvadomis, kadangi vadovaujantis rizikos veiksniais, numatytais Metodikos 9.1–9.4 papunkčiuose bei juos detalizuojančiais požymiais, išdėstytais Metodikos priede, aiškiai ir objektyviai nustatyta, jog rizikos veiksniai egzistuoja.

Nors pareiškėja skunde nurodo, kad atsakovė nenurodė kokie konkretūs veiksmas, dokumentai ar faktiniai duomenys įrodo sąmoningą derinimą ar susitarimą, nepagrindė kodėl tų pačių asmenų dalyvavimas dviejuose juridiniuose asmenyse sudaro išvadą apie išimtinį siekį gauti neteisėtą pranašumą, taip pat nepaaiškino kokių pagrindų taikoma ETT praktika situacijoje, kai yra tik vienas pareiškėjas ir vienas projektas, pažymima, kad minėtame ETT 2013 m. rugsėjo 12 d. sprendime byloje Nr. C-434/12 teismas išaiškino, jog subjektyviojo elemento tenkinimą turi nustatyti nacionalinis teismas ir jų įrodymai turi būti pateikti pagal nacionalinę teisę, jeigu tai nekenkia Europos Sąjungos teisės veiksmingumui (30 pastraipa). Todėl ginčo atveju pagrįstai vertinimas atliktas vadovaujantis Metodikoje nurodytais rizikos kriterijais ir juos detalizuojančiais požymiais.

Dėl geografinio ryšio nustatymo atsakovė Sprendime Nr. 1 aiškiai identifikavo Metodikos priedo 1 punkto požymius: 1) „Keli fiziniai ir (arba) juridiniai asmenys planuoja įgyvendinti ir (arba) įgyvendina projektus ir (arba) vykdo veiklą tuose pačiuose ar gretimuose pastatuose ir (arba) tuose pačiuose/gretimuose žemės sklypuose (nuosavybės, nuomos arba kitais teisėtais valdymo pagrindais).“ ir „Ta pati fizinių ir (arba) juridinių asmenų investicijų, įrangos, įrengimų, medžiagų saugojimo, gyvulių laikymo vieta.“ Ir juos pagrindė nurodydama, jog pareiškėjos ir UAB (duomenys neskelbtini), vykdančių tą pačią ekonominę veiklą, buveinės adresas yra tas pats – (duomenys neskelbtini). Be to, mokyklos pastatas, kurio unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), pareiškėjos valdomas pagal 2025 m. liepos 2 d. panaudos sutartį iš UAB (duomenys neskelbtini).

Ekonominio ryšio, kaip rizikos veiksnio, egzistavimą Sprendime Nr. 1 atsakovė grindė tuo, jog pareiškėjos vykdoma veikla pagal EVRK kodą 87.30 (stacionarinė pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų globos veikla, UAB (duomenys neskelbtini), į. k. (duomenys neskelbtini), vykdoma veikla taip pat yra globos ir priežiūros veikla. Pareiškėja su tokiu formaliu rizikos kriterijaus įvertinimu nesutinka.

Pažymima, jog Metodikos priedo 2 punkte numatyta, kad ekonominio ryšio kriterijui pagrįsti pakanka nustatyti ar skirtinguose projektuose ar versluose numatyta vykdyti ir (arba) vykdoma tokia pat ar ją papildanti veikla (vykdoma veikla arba dalis veiklos toje pat atitinkamoje rinkoje arba gretimose rinkose). Šiuo aspektu nurodytina, jog pareiškėjos patikslinto skundo argumentas, kad UAB (duomenys neskelbtini) šiuo metu faktiškai nevykdo veiklos, neturi klientų, negauna pajamų ir neva neketina jos vykdyti ateityje, Paraiškos vertinimo metu ir priimant skundžiamą Sprendimą Nr. 1, savaime nepaneigė ekonominio ryšio egzistavimo formaliąją prasmę bei nesudarė pagrindo išvada, kad bendrovė tokios pat veiklos nevykdys ateityje. Kaip jau minėta, ši aplinkybė pakito tik po Sprendimo Nr. 1 priėmimo, todėl negali įtakoti jo priėmimo metu egzistavusių faktinių aplinkybių bei jų vertinimo.

Atsižvelgiant į tai, Komisijos vertinimu, NMA rizikos kriterijaus įvertis atitiko Metodikoje išdėstytą teisinį reglamentavimą.

Dėl teisinio ir (arba) asmeninio ryšio, kaip rizikos veiksnio, Sprendime Nr. 1 nurodyta, jog pareiškėją ir UAB (duomenys neskelbtini) valdo tie patys asmenys: C. Y., E. Y., F. Y., G. Y. Abiejų įmonių veikla sutampa – tai globos ir priežiūros veikla, tačiau UAB (duomenys neskelbtini) negalėjo dalyvauti šiame Kvietime, nes ji nėra viešasis juridinis asmuo, NVO ir neatitinka Gairių 8.1 ir 10.1.1 papunkčiuose nurodytų reikalavimų. UAB (duomenys neskelbtini) pareiškėjai panaudos pagrindais suteikė teisę naudotis nekilnojamuoju turtu, kuris bus naudojamas šios įstaigos veiklai. Pažymėta, kad anksčiau fiziniai asmenys: C. Y., E. Y. ir F. Y., G. Y. paramos nesikreipė. Nustatyta, kad rizikos kriterijus „Asmeninis ir (arba) teisinis ryšys“ atitinka.

Metodikos priedo 3 punkte išdėstyto rizikos kriterijaus susiję asmenys, susiję projektai, partnerinės įmonės (teisinis ir (arba) asmeninis ryšys) detalizuojantys požymiai numato, kad šis ryšys nustatomas kai: 1) tas pats asmuo ir (arba) kartu veikiančių asmenų grupė yra skirtingų projektų paraiškas pateikusių ir (arba) projektus įgyvendinančių subjektų vadovai ar dalininkai; 2) tas pats asmuo ir (arba) kartu veikiančių asmenų grupė yra vadovai ar dalininkai kelių veiklos subjektų, tarp kurių yra ir subjektų, pateikusių projektų paraiškas ir (arba) įgyvendinančių projektus; 3) fizinių ir (arba) juridinių asmenų susietumas, kuris vertinamas remiantis SVVPĮ (Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo, toliau – ir SVVPĮ), ETT bylomis. Metodikos 5.4 papunktyje nurodyta, kad susiję asmenys – fiziniai ar juridiniai asmenys, kaip apibrėžta SVVPĮ ir (arba) kaip nurodyta EK rekomendacijose ir ETT rekomendacijose dėl sprendimo Nr. C-110/13.

Kaip matyti iš Sprendime Nr. 1 šiuo aspektu atliktų paryškinimų, NMA tokią išvadą grindė vadovaudamasi Reglamento Nr. 2023/2831 2 straipsnio 2 dalies a punktu, numatančiu, kad viena įmonė – taikant šį reglamentą, tai visos įmonės, tarpusavyje susietos bent vienos rūšies iš šių santykių: viena įmonė turi kitos įmonės akcininkų arba narių balsų daugumą. Vadovaudamasi SVVPĮ 3 straipsnio 18 dalies (pastaba, sprendime nurodytas 16 punktas laikytina techninio pobūdžio klaida, nes išdėstytos normos turinys atitinka aptariamo įstatymo 3 straipsnio 18 dalį) 1 punkto a papunkčiu, numatančiu, jog įmonės, kurios atitinka bent vieną toliau nurodytų kriterijų, yra laikomos susijusiomis: viena įmonė turi daugumą dalyvių balsų kitoje įmonėje; taip pat šio įstatymo 3 straipsnio 18 dalies 2 punktu, numatančiu, jog susijusiomis įmonėmis laikomos kai dėl to paties fizinio asmens ar kartu veikiančių fizinių asmenų veiklos susiformavę bent vienas iš šios dalies 1 punkte nurodytų įmonių ryšių, jeigu šios įmonės verčiasi tokia pačia veikla ar tokios pačios veiklos dalimi toje pačioje rinkoje ar susijusiose rinkose.

Komisija, vertindama rizikos kriterijaus identifikavimo pagrįstumą, pažymi, jog Europos Komisijos 2003 m. gegužės 6 d. rekomendacijos dėl mikro įmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo Nr. 2003/361/EC 1 straipsnyje nustatyta, kad įmone laikomas bet koks ekonominę veiklą vykdomas subjektas, nepriklausomai nuo jo teisinio statuso. ETT 2014 m. vasario 27 d. prejudiciniame sprendime, byla Nr. C-110/13 HaTeFo GmbH prieš Finanzamt Haldensleben,

pasisakė dėl 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžties priedo 3 straipsnio 3 dalies ketvirtos pastraipos, nurodydamas, kad įmonės gali būti laikomos „susijusiomis“, kai išnagrinėjus jų tarpusavio teisinius ir ekonominius santykius matyti, kad jos per fizinį asmenį arba kartu veikiančių fizinių asmenų grupę sudaro vieną ekonominį vienetą, net jeigu jų formaliai nesieja kuris nors iš šių ryšių: viena įmonė turi kitos įmonės akcininkų arba narių balsų daugumą; viena įmonė turi teisę paskirti arba atleisti daugumą kitos įmonės administracijos, vadovybės arba priežiūros organo narių; pagal sutartį arba vadovaujantis memorandumo arba įstatų nuostata vienai įmonei suteikiama teisė daryti kitai įmonei esminę įtaką; viena įmonė, būdama kitos įmonės akcininkė arba narė, viena pati kontroliuoja, vadovaudamasi su tos įmonės kitais akcininkais ar nariais sudaryta sutartimi, tos kitos įmonės akcininkų arba narių balsavimo teisių daugumą. ETT byloje vieną ekonominį vienetą konstatavo esant šiems įmonių ryšiams – viena įmonė kitai buvo suteikusi garantiją; viena įmonė visą produkciją parduodavo per įmonę kitai įmonei; vienos įmonės atstovas buvo atsakingas už kitos įmonės techninį valdymą, tyrimų ir plėtros veiklą, informacinių technologijų valdymą; viena įmonė naudojo vieną iš kitos įmonės sąskaitų.

Komisija, įvertinusi nustatytus objektyviuosius požymius dėl VŠĮ (duomenys neskelbtini) ir UAB (duomenys neskelbtini) valdymo, Sprendime Nr. 1 išdėstytą teisinį reglamentavimą, ETT praktiką, sprendžia, jog rizikos veiksnys „Asmeninis ir (Arba) teisinis ryšys“ vertinant Projekto finansavimą nustatytas ne tik konstatuojant tų pačių asmenų dviejų įmonių valdymą, tačiau ir įvertinus abiejų įmonių veiklos rūšį, infrastruktūros naudojimą. Todėl daroma išvada, kad Sprendimas Nr. 1 šioje dalyje atitinka tiek faktinį, tiek ir teisinį pagrindą.

Ginčo Sprendime Nr. 1 taip pat įvertintas rizikos kriterijus projekto funkcinis nesavarankiškumas (funkcinis ryšys), kuris taip pat nustatomas pagal Metodikos priede kriterijų detalizuojančius požymius bei įvertinus egzistuojančių aplinkybių visumą.

Aptariamas kriterijus analizuotas dviem aspektais. Dėl infrastruktūros nustatyta, kad 2025 m. balandžio 10 d. UAB (duomenys neskelbtini) akcininkai nusprendė padidinti bendrovės įstatinį kapitalą iki 251 000,00 Eur. Kapitalas padidintas akcininkėms E. Y. ir F. Y. priklausančiu nekilnojamuoju turtu – žemės sklypu ir jame esančiais pastatais (duomenys neskelbtini). Bendrovė nuo 2025 m. gegužės 22 d. tapo žemės sklypo ir pastatų Nr. (duomenys neskelbtini) savininke. 2025 m. liepos 2 d. UAB (duomenys neskelbtini) panaudos sutarties pagrindu pareiškėjai išnuomojo mokyklos pastatą, kurio unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), 1 302,32 kv. m plotas, esantį (duomenys neskelbtini). Dėl pareiškėjos verslo plano rodiklių nurodyta, kad planuojami VŠĮ (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) seniūnijoje papildys paslaugų pasiūlą kaimiškoje vietovėje, kur šiuo metu nėra nė vienos tokio tipo įstaigos. Senyvo amžiaus ir neįgaliejiems asmenims vieno kalendorinio mėnesio kaina 1 200,00 eurų. Numatomas kainų lygis – panašus ar mažesnis nei esamų paslaugų rinkos vidurkis (apie 1 100–1 800 Eur / mėn.).

Komisijos vertinimu nustatant šį rizikos veiksnio egzistavimą, faktinės aplinkybės nustatytos tinkamai, tačiau pati išvada nėra aiškiai išreikšta. Iš Sprendimo Nr. 1 turinio galima spręsti, jog pareiškėjos Projektas pasižymi funkcinio nesavarankiškumu dviem nagrinėtais aspektais.

NMA atsiliepime dėl šio klausimo nurodė, kad Sprendime Nr. 1 detalai išdėstyta, kuo remiantis konstatuotas funkcinis ryšys – pateikti konkretūs faktai, tiesiogiai susiję su Metodikoje įtvirtintais požymiais: skirtingų pareiškėjų, paramos gavėjų ir (ar) kitų subjektų planuojama arba vykdoma veikla daro įtaką viena kitai (pvz., galutiniam vykdomos veiklos rezultatui gauti reikia dviejų ar daugiau subjektų vykdomos veiklos ir (arba) investicijų) (4.1 papunktis), atskleistas (pvz., pagal įgaliojimą, atstovavimo (agentavimo) sutartį) ir (arba) neatskleistas atstovavimas (4.2 papunktis), keitimasi ar naudojimasi tais pačiais įrengimais, įranga, darbuotojų darbu ar kitais ištekliais (4.4 papunktis), visa ar dalis projekto tikslams pasiekti būtina įranga, įrenginiai, nekilnojamasis turtas nevaldomi nuosavybės teise, išskyrus atvejus, kai su paramos skyrimu susijusiuose teisės aktuose aiškiai įvardyta, kad tokia situacija laikoma įprasta ir (arba) skatinama subjektų bendradarbiavimo forma (4.14 papunktis). Dėl pastarojo požymio atsakovė paaiškino, jog teisės aktai leidžia projektus įgyvendinti ne nuosavybės teise valdomame turte, jeigu užtikrinamas teisėtas naudojimas juo nustatytą laikotarpį, tačiau nagrinėjamu atveju panaudos santykiai nėra

vertinami izoliuotai. Esminė aplinkybė yra ta, kad panaudos sutartis sudaryta tarp tarpusavyje susijusių subjektų, valdomų tų pačių fizinių asmenų, ir apima esminį projekto įgyvendinimui būtiną turtą. Tokiu atveju panaudos pagrindu perduotas turtas rodo ne savarankišką projekto vykdymą, o funkcinę priklausomybę nuo kito susijusio subjekto.

Komisija, vertindama aptariamo rizikos kriterijaus pagrindimą, pažymi, jog Sprendime Nr. 1 šio kriterijaus nustatymo pagrindumas turi motyvacijos trūkumų, kurie vėliau papildyti proceso metu atsiliepimu į patikslintą skundą. Tokia teisinė situacija yra neleistina ir neįgalina Komisijos atsiliepime nurodytus motyvų papildymus vertinti kaip skundžiamo administracinio sprendimo motyvus (žr. pvz., LVAT 2014 m. balandžio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1068/2014, 2021 m. liepos 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1668-789/2021, 2025 m. vasario 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-480-821/2025 ir kt.). Todėl daroma išvada, jog šioje dalyje ginčo Sprendimas Nr. 1 turi motyvacijos trūkumų.

Įvertinus Metodikos 10 punkto nuostatą, numatančią, jog minimalus rizikos kriterijų skaičius tyrimui dėl dirbtinai sukurtų sąlygų pradėti nenustatomas, taip pat įvertinus Sprendime Nr. 1 nustatyto objektyvaus ir subjektyvaus elementų egzistavimą, kitų rizikos kriterijų nustatymo pagrindumą, kurie įrodyti byloje surinktais duomenimis, taip pat įvertinus Paraiškos vertinimui aktualų teisinį reglamentavimą, nesant NMA padarytas išvadas paneigiančių įrodymų, sprendžiama, jog NMA Sprendimas Nr. 1 yra teisėtas ir pagrįstas, bendrai atitinka VAI administraciniams sprendimams keliamus reikalavimus, todėl naikinti jo nėra pagrindo.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos patikslinto skundo reikalavimai panaikinti Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir paramos regionams departamento Klaipėdos paramos administravimo skyriaus 2026 m. vasario 4 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl paraiškos atmetimo“ ir su šiuo reikalavimu susijęs išvestinis reikalavimas įpareigoti NMA per Komisijos nustatytą terminą iš naujo įvertinti pareiškėjos paraišką bei priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį, aiškiai, konkrečiai ir išsamiai motyvuotą sprendimą, pašalinant Komisijos nustatytus pažeidimus, atmetini kaip nepagrįsti.

Pareiškėja pateiktu patikslintu skundu Komisijos prašė panaikinti atsakovės Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2026 m. kovo 23 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl VŠĮ (duomenys neskelbtini) skundo“, tačiau dėl šio sprendimo jokių argumentų nenurodė, t. y. nenurodė ginčijamo sprendimo neteisėtumo pagrindų. Posėdžio metu pareiškėjos atstovės dėl Sprendimo Nr. 2 taip pat jokių paaiškinimų neteikė.

Komisija, įvertinusi faktinę situaciją, jog ginčo Sprendimas Nr. 2 yra priimtas išnagrinėjus pareiškėjos ŽŪM pateiktą Skundą dėl Sprendimo Nr. 1 teisėtumo, Sprendime Nr. 2 iš esmės atkartotas Sprendimo Nr. 1 turinys bei padaryta išvada, kad objektyvusis elementas nustatytas tinkamai, todėl nenustačius NMA sprendimo, kuriuo atmesta pareiškėjos Paraiška ir kuris iš esmės sukelia pareiškėjai teises pasekmes, neteisėtumo pagrindų, sprendžiama, jog patikslintas skundas dėl Sprendimo Nr. 2 panaikinimo taip pat atmetinas kaip nepagrįstas.

Patikslintame skunde yra išdėstyti ir kiti su ginčo Sprendimais tiesiogiai nesusiję argumentai dėl pvz., Administravimo taisyklių 115 punkto taikymo ir NMA veiksmų nustačius, kad sąlygos paramai gauti buvo dirbtinai sukurtos, tačiau Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ir Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – ir EŽTT) formuoja praktiką, kad pareigos nurodyti priimto sprendimo motyvus apimtis gali skirtis priklausomai nuo sprendimo prigimties ir turi būti analizuojama konkrečių bylos aplinkybių kontekste (EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas byloje Nr. 16034/90 V. de H. v Netherlands, 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas byloje Nr. 20772/92 H. v Finland, 1999-01-21 sprendimas byloje Nr. 30544/96 G.R. v Spain ir kt.). Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo jurisprudencijoje aiškinant Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo normas taip pat ne kartą buvo pažymėta, kad įstatymo reikalavimas motyvuoti teismo sprendimą nereiškia įpareigojimo teismui atsakyti į kiekvieną proceso dalyvio argumentą (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. P⁵²⁵-194/2009, 2013 m. vasario 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-216/2013 ir kt.). Atsižvelgiant į tai, Komisija papildomai dėl minėtų argumentų nepasisakys.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos viešosios įstaigos (duomenys neskelbtini) patikslintą skundą atsakovėms Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir paramos regionams departamento Klaipėdos paramos administravimo skyriaus 2026 m. vasario 4 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl paraiškos atmetimo“ bei Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2026 m. kovo 23 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl VŠĮ (duomenys neskelbtini) skundo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Inga Drąsutavičienė

Komisijos nariai

Marina Adomaitė

Evaldas Ambrozaitis